

РЕЄСТРАЦІЙНА ФОРМА

№	Назва поля	Вміст поля
1.	Назва роботи	Магістерська кваліфікаційна робота
2.	УДК	005:330.142.26
3.	Автор (ПІБ)	Горобець Вадим Дмитрович
4.	Дата захисту (рік, місяць, день)	2022.11.23
5.	Факультет (ННІ)	Економічний
6.	Кафедра (шифр, назва)	1/1.07 Кафедра фінансів
7.	Спеціальність	Фінанси банківська справа та страхування
8.	Спеціалізація	
9.	Програма підготовки	Фінанси банківська справа та страхування
10.	Форма навчання	Денна
11.	Магістерська програма	
12.	Тема випускної магістерської роботи	Управління оборотними активами аграрного підприємства
13.	Керівник (ПІБ, науковий ступінь, вчене звання)	Давиденко Надія Миколаївна, д.е.н. професор
14.	Консультант	
15.	Ключові слова (до 10 слів)	Управління, дебіторська заборгованість, запаси, грошові кошти.
16.	Анотація (до 300 символів)	В 1 розділі досліджується сутність, класифікація та джерела формування оборотних активів підприємства; виявлені особливості формування системи управління оборотними активами підприємства; досліджуються зарубіжні моделі управління оборотними активами; В другому розділі аналізується організація оборотних активів на ТОВ «Укравтозапчастина». Третій розділ показує шляхи поліпшення управління оборотними засобами на досліджуваному підприємстві.

Керівник магістерської роботи

Давиденко Н.М.

(підпис)

(ПІБ)

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

11.07 – МР.1185 «С» 2022.09.13 001. ПЗ

ГОРОБЕЦЬ ВАДИМ ДМИТРОВИЧ

2022 р.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

НУБІП України

УДК 005:330.142.26

ПОГОДЖЕННЯ ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ

Декан економічного факультету Завідувач кафедри фінансів

НУБІП України

Діброва А.Д. Давиденко Н.М.

(підпис) (підпис)

«__» _____ 2021 р. «__» _____ 2021 р.

НУБІП України

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на тему «Управління оборотними активами аграрного
підприємства»

НУБІП України

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування
(код і назва)

Освітня програма Фінанси, банківська справа та страхування
(назва)

Орієнтація освітньої програми освітньо-професійна
(освітньо-професійна або освітньо-наукова)

НУБІП України

Гарант освітньої програми Скрипник Г. О.
к.е.н., доцент (підпис) (ПІБ)

НУБІП України

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи Давиденко Н.М.
д.е.н., професор (підпис) (ПІБ)

Виконав Горобець В.Д.
(підпис) (ПІБ студента)

НУБІП України

Київ – 2022

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Економічний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри фінансів

д.е.н., проф. _____ Давиденко Н.М.

(науковий ступінь, вчене звання) (підпис) (ІПБ)

“ _____ ” _____ 20____ року

ЗАВДАННЯ

ДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

СТУДЕНТУ

Горобцю Вадиму Дмитровичу

(прізвище, ім'я, по-батькові)

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

(код і назва)

Освітня програма _____ Фінанси, банківська справа та страхування

(назва)

Орієнтація освітньої програми _____

освітньо-професійна

(освітньо-професійна або освітньо-наукова)

Тема магістерської кваліфікаційної роботи «Управління оборотними активами аграрного підприємства»

Затверджена наказом ректора НУБіП України № 1185 «С» від 13.09.2022 р.

Термін подання завершеної роботи на кафедру 2022.11.05

(рік, місяць, число)

Вихідні дані до магістерської кваліфікаційної роботи: фінансова звітність ТОВ «Укравтозапчастина»

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

1. Теоретичні засади управління оборотними засобами.
2. Аналіз організації оборотних активів на ТОВ «Укравтозапчастина».
3. Шляхи поліпшення управління оборотними активами на агропідприємстві.

Дата видачі завдання «05» грудня 2021 р.

Керівник магістерської
кваліфікаційної роботи

_____ (підпис)

Давиденко Н.М.

(прізвище та ініціали)

Завдання прийняв до
виконання

_____ (підпис)

Горобець В.Д.

(прізвище та ініціали студента)

РЕФЕРАТ

Дана магістерська кваліфікаційна робота, яка має тему: «Управління оборотними активами аграрного підприємства» написана за допомогою фінансових звітів ТОВ «Укравтозапчастина», складається із цих частин: 1 - вступ, 2 - три розділи, 3 - висновки, 4 - список використаної літератури, й викладена на 97 сторінках тексту комп'ютерного, котрі мають 21 таблицю, 23 рисунки.

Мета цієї роботи - це обґрунтування практичних та теоретичних сторін підвищення ефективності управління оборотними активами аграрного підприємства.

Об'єктом дослідження є процес економічного обґрунтування напрямів підвищення ефективності управління оборотними активами аграрного підприємства.

Предмет даного дослідження – це практичні сторони і методичні, теоретичні основи фінансового обґрунтування шляхів підвищення ефективності управління оборотними активами аграрного підприємства ТОВ «Укравтозапчастина».

Застосовувались дані загальнонаукові **методи** під час дослідження: аналітичний та логіко-абстрактний - щоб конкретизувати визначення фінансових понять, для теоретичних підсумків і написання висновків; статистичного аналізу, економіко-фінансового, порівняльного та системного аналізу, формалізації - щоб досліджувати тенденції аналізу та особливості оборотних засобів компанії і джерел їхнього фінансування; графічний - щоб відобразити темпи змін показників, що досліджуються; системного підходу.

У 1 розділі досліджуються теоретичні засади управління оборотними засобами. В другому розділі аналізується організація оборотних активів на ТОВ «Укравтозапчастина». Третій розділ показує шляхи поліпшення управління оборотними засобами на досліджуваному підприємстві.

Ключові слова: УПРАВЛІННЯ, ДЕБИТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ, ЗАПАСИ, ГРОШОВІ КОШТИ.

ЗМІСТ

НУБІП України

ВСТУП 7

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ
ЗАСОБАМИ..... 10

НУБІП України

1.1. Суть, джерела формування і види оборотних засобів підприємства 10

1.2. Створення системи управління оборотними засобами..... 16

1.3. Закордонні моделі керування оборотними засобами 23

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОТНИХ ЗАСОБІВ ТОВ
«УКРАВТОЗАПЧАСТИНА»..... 34

НУБІП України

2.1. Аналіз фінансово-організаційного стану ТОВ «Укравтозапчастина» 34

2.2. Дослідження джерел фінансування оборотних засобів агропідприємства
..... 42

2.3. Оцінювання ефективності управління оборотними засобами ТОВ
«Укравтозапчастина»..... 45

НУБІП України

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ
АКТИВАМИ НА ДОСЛІДЖУВАНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ 56

3.1. Оптимізація джерел фінансування оборотних активів 56

НУБІП України

3.2. Застосування сучасних технологій в системі управління оборотними
активами на підприємстві..... 65

3.3. Формування стратегії управління оборотними активами ТОВ
«Укравтозапчастина»..... 71

ВИСНОВКИ..... 77

НУБІП України

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ 81

ДОДАТКИ..... 87

НУБІП України

ВСТУП

НУБІП України

Актуальність проблеми. Для будь-якого підприємства важливим є підвищення ефективності управління оборотними активами аграрного підприємства. Сьогоднішня практика має вимоги приймати обдумані нетрадиційні та традиційні рішення, котрі опираються на поглиблений синтез теорії фінансів і здобутків нинішнього досвіду фінансового менеджменту. Задля того, щоб швидко отримати значних результатів в фінансовому оздоровленні фірми, потрібно ефективно керувати оборотними засобами.

НУБІП України

Розроблення ефективної стратегії фінансового оздоровлення для підприємств звичайно має включати розроблення методів та принципів збільшення ефективності керування оборотними засобами сільгосппідприємств як найбільш ліквідної і мобільної частки майна.

НУБІП України

Теоретичні особливості фінансового аргументування шляхів поліпшення ефективності управління оборотними активами аграрного підприємства висвітлені в роботах таких вчених-економістів, як:

НУБІП України

Власова Н. О., Гаватюк Л. С., Голубко А. І., Гринюк І. М., Домбровська Н. Р., Донін Є. О., Канцедал Н. Ю., Клімович І. М., Купріна Н. М., Павлова Г. С., Приходько І. П., Фабіянська В. Ю., Філімоненков О. С., Шарова С. В., Швець Ю. О., Юрчишена Л. В. та ін.

НУБІП України

Мета цієї роботи – це обґрунтування практичних та теоретичних сторін підвищення ефективності управління оборотними активами аграрного підприємства.

НУБІП України

Завдання дослідження:

– дослідити сутність, класифікацію та джерела формування оборотних активів підприємства;

– виявити особливості формування системи управління оборотними активами підприємства;

НУБІП України

– дослідити закордонні моделі керування оборотними засобами;

– провести аналіз організаційно-фінансового стану підприємства;

– здійснити аналіз джерел фінансування оборотних активів підприємства;

– провести оцінку ефективності управління оборотними активами на ТОВ «Укравтозапчастина»;

– здійснити оптимізацію джерел фінансування оборотних активів;

– дослідити особливості застосування сучасних технологій в системі управління оборотними активами на підприємстві;

– обґрунтувати напрями формування стратегії управління оборотними активами ТОВ «Укравтозапчастина».

Об'єктом дослідження є процес економічного обґрунтування напрямів підвищення ефективності управління оборотними активами сільгосп підприємства.

Предмет даного дослідження – це практичні сторони і методичні, теоретичні основи фінансового обґрунтування шляхів підвищення ефективності управління оборотними активами аграрного підприємства ТОВ «Укравтозапчастина».

Застосовувались дані загальнонаукові **методи** під час дослідження:

аналітичний та логіко-абстрактний - щоб конкретизувати визначення фінансових понять, для теоретичних підсумків і написання висновків; статистичного аналізу, економіко- фінансового, порівняльного та системного аналізу, формалізації - щоб досліджувати тенденції аналізу та особливості оборотних засобів компанії і джерел їхнього фінансування; графічний - щоб відобразити темпи змін показників, що досліджуються; системного підходу.

Інформаційна основа дослідження – це правові, нормативні акти держави, а також законодавчі, які регулюють діяльність суб'єктів господарювання, інформація з статистичних звітів і аналітичних розглядів результатів роботи українського товариства, джерела із Інтернет. Обробка даних, отриманих в процесі вивчення, здійснювалась новими інформаційними технологіями.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що проведені обґрунтовані та визначені під час вивчення рекомендації та висновки можуть бути застосованими в запланованому підвищенні ефективності управління оборотними активами аграрного підприємства ТОВ «Укравтозапчастина».

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ ЗАСОБАМИ

НУБІП України

1.1. Суть, джерела формування і види оборотних засобів підприємства

НУБІП України

На підприємстві оборотні засоби належать до важливих завдань нашої економіки. Оборотні засоби сформовують певну частку собівартості, через що досліджуючи їх економічну сутність, треба розкрити терміни циклічності й вартісного обороту. Фінансова роль оборотних засобів в необхідності забезпечити відтворення процесу, що в свою чергу складається із процесів обігу та виробництва. Проблему циклічності й обороту вивчали багато науковців, як українських, так й іноземних [16, с. 243].

НУБІП України

Сучасна нестабільність розвитку фінансів у державі вимагає від менеджера постійних пошуків найкращих стратегій керування підприємством, що невід'ємно зв'язані саме із аналітичною роботою. При цьому вивчення цього питання показало те, що найчутливішими до перемін фінансових умов це є оборотні засоби. Проблема даного питання теж розкриває достатньо просто, тільки на перший погляд, негативні ознаки у системі керування оборотними засобами: запізнення і неритмічність поставок запасів і ТМЦ, порушення логістичної реалізації готового продукту, невчасне стягнення заборгованості і прострочення її. Усе це звичайно має негативний вплив на економічні результати діяльності українських підприємств. Проблеми вдосконалення методології економічного аналізу оборотних активів набувають особливої актуальності та в умовах реформування національної системи бухгалтерського обліку і переходу до міжнародних принципів і стандартів складання фінансової звітності [10, с. 85].

НУБІП України

Потреба у аналізі терміну «оборотні засоби» обумовлена необхідністю таких засобів для підприємств. Здатність правильно ними керувати надасть можливість компанії збільшити результативність свого господарювання. В

НУБІП України

сучасних фінансових джерелах є безліч не однакових підходів щодо встановлення економічної суті терміну «оборотні засоби» (рис. 1.1).

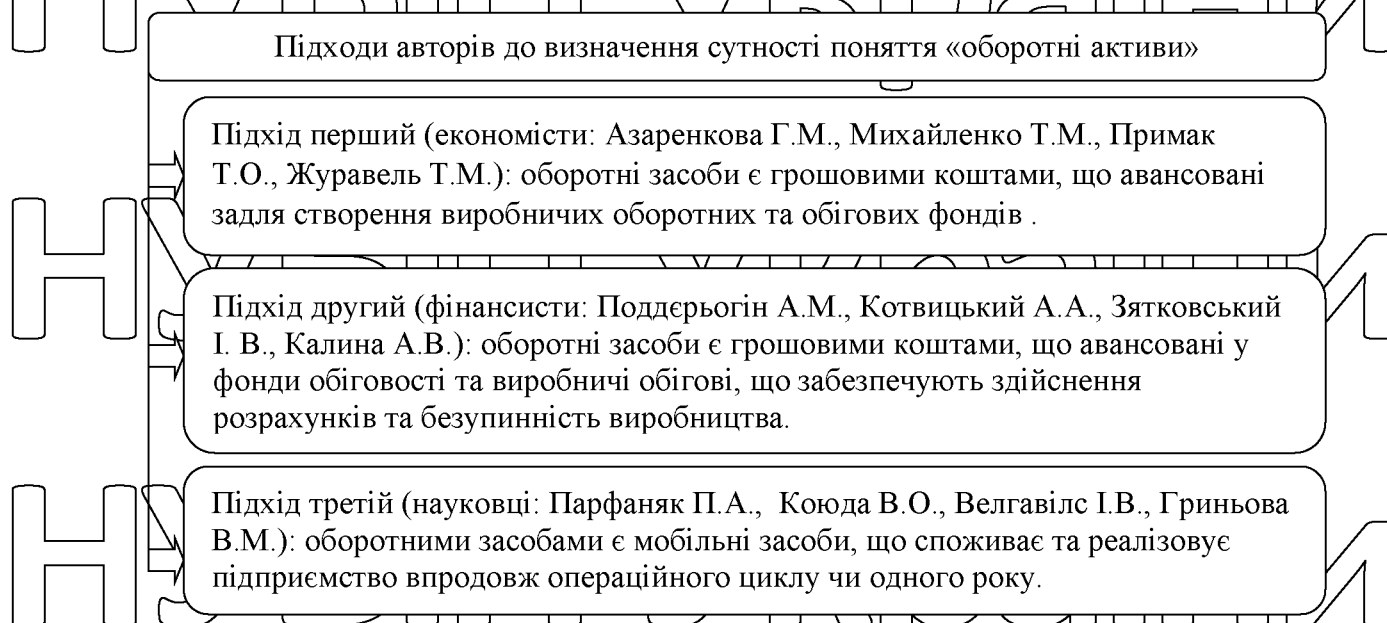

Рис. 1.1. Узагальнення різних визначень терміну «оборотні засоби» [4, с. 56]

Дослідження нинішніх підходів до формулювання такого фінансового терміну як «оборотні засоби» показало те, що є загальна особливість, за якою відбувається відокремлення оборотних засобів із активів підприємств. Ця ознака – період часу, під час якого виконує свої функції даний різновид коштів. Такий період полягає у тривалості перенесення вартості грошей на уже готову продукцію чи терміні їхнього повного використання під час виробництва. Результати розгляду джерел, літератури дозволили виявити сукупність ознак й складових класифікації оборотних засобів, що відображена на рис. 1.2. Під час своєї господарської, виробничої діяльності фірмі треба володіти грошима, що необхідні їй задля виробництва продуктів, придбання матеріалів та сировини, для виплачувань заробітної плати та т.п., а й також тих грошей, що відносяться до її реалізації. У даному випадку, оборотні засоби (цей термін будемо застосовувати як узагальнюючу категорію таких понять як «оборотний капітал», «оборотні активи» й «оборотні кошти») є цими грошима, що авансуються у виробничі оборотні фонди та обігові, при цьому забезпечуючи ефективність процесу виготовлення [20].

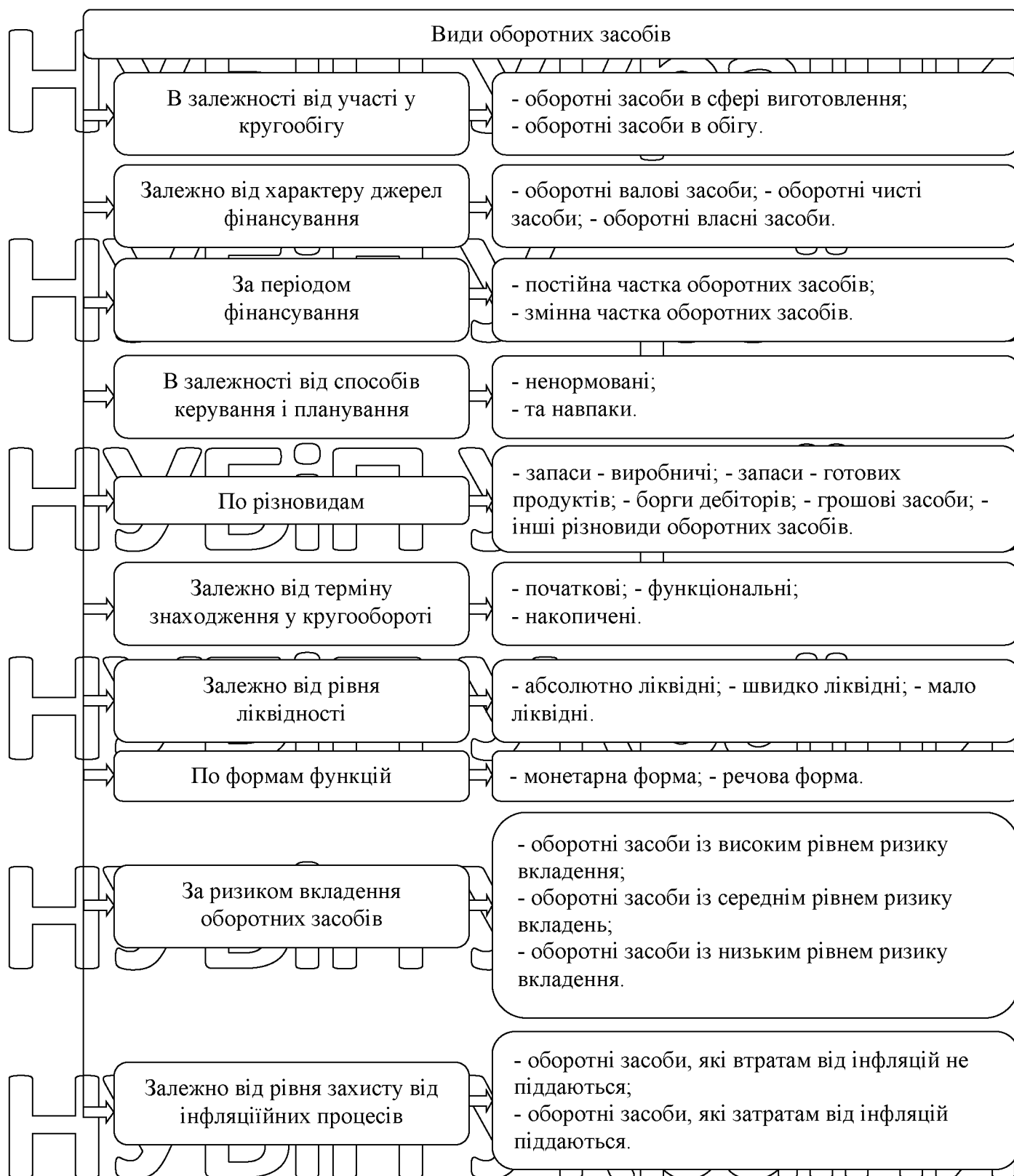

Рис. 1.2. Групи та елементи класифікації оборотних активів [29, с. 225]

Виробничі оборотні фонди формують умови безпечності процесів у виробництві. Оборотні засоби – це є предмети у праці, що під час виробництва

використовуються повністю, через що лишаються своєї речової натуральної форми та перекладають свою вартість на зановостворену продукцію. Значення оборотних засобів у виробничих фірмах у загальній кількості оборотних коштів складає біля 70%. Обігові фонди є грошима підприємства, що зв'язані із обслуговуванням в ході обіговості товару, через вкладення підприємством у запаси готового продукту, відвантажені, проте товари не сплачені; грошові кошти, які перебувають у касі компанії на етапі розрахункових операцій покупців із компанією, а ще усі різновиди заборгованості дебіторів. Такі фонди як звернення забезпечують умови для реалізації на ринках виготовленого продукту й одержання грошових засобів, що створює добробут організації [20].

Різниця оборотних засобів та основних фондів, зводиться до їхньої участі лише у виробничому одному циклу, перекладаючи власну вартість на уже виготовлену продукцію [8, с. 9]. Тому оборотні засоби перебувають завжди у русі й делають три етапи кругообігату: грошову, продуктивну й товарну, котрі умовно можна розділити на три фази: 1- фаза - товарна: (Д – Т) оборотні засоби (Д) трансформуються в товар (Т). На нашу думку, у цьому випадку варто сказати за капітал оборотний, що стає оборотними засобами; 2 – фаза - продуктивна: Т – П – Т' оборотні засоби, взявши участь у ході виробництва, набувають вигляду виробництва незавершеного, готового продукту та напівфабрикату. Тут, застосовуючи наші поняття наступає така фаза (Оборотні засоби – Оборотні кошти – Оборотні засоби); 3 – фаза - грошова (остання): Т' – Д' оборотні засоби в вигляді готового продукту під час його реалізування ще раз трансформуються у грошові кошти (Д), що переказуються на рахунок фірми. У цьому випадку можна сказати за трансформацію оборотних засобів у капітал оборотний [13, с. 813].

Склад тих об'єктів, що відносяться до немонетарних і монетарних засобів (рис. 1.3)

Оборотні активи підприємства – невід'ємна складова її господарської діяльності. Якщо уважно розглянути коріння наявних вельми серйозних

недоліків в управлінні оборотними активами господарюючих суб'єктів, то можна переконатися, що більшість з них пояснюється багато в чому наявністю труднощів забезпечення реалізації фінансової, податкової та інвестиційної політики організації в умовах ринкової економіки.

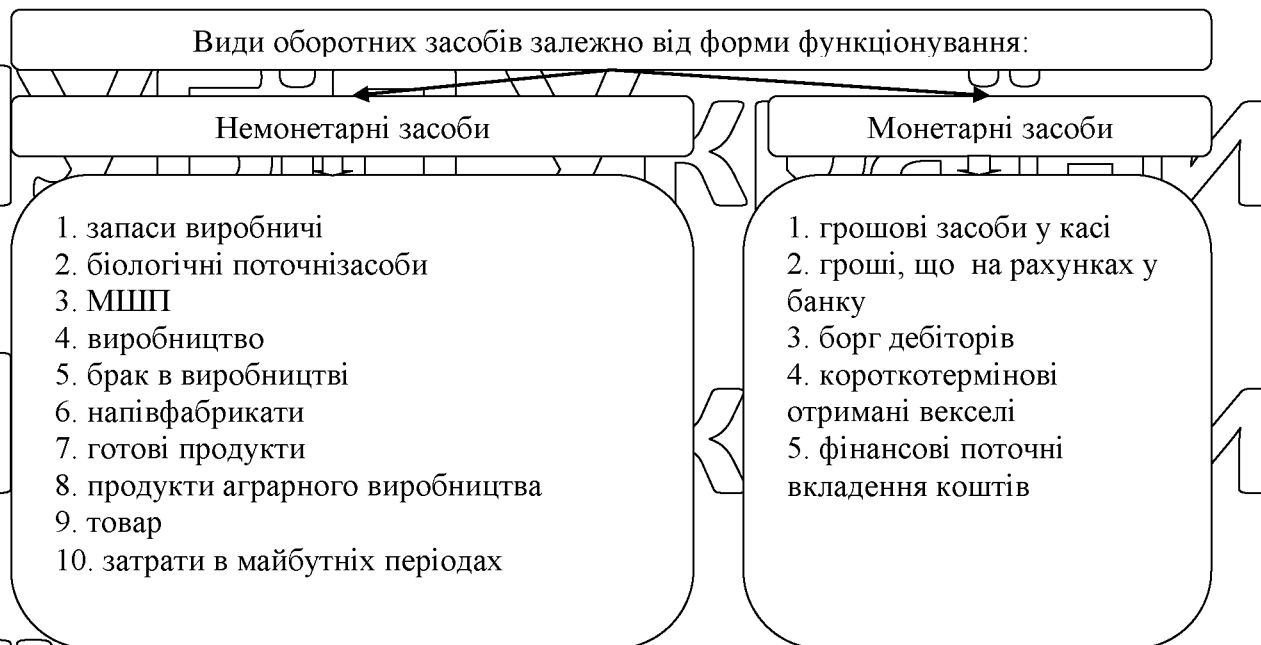

Рис. 1.3. Класифікація оборотних активів за формою функціонування

[19, с. 58]

Специфіка виробничо-господарської діяльності полягає в значному обсязі оборотних коштів у складі активів організації, тому для господарюючого суб'єкта проблеми ефективності використання оборотних активів носять насущний характер. Ліквідність, платоспроможність та фінансове становище фірми великою мірою мають залежність від рівня ділової активності, використання оборотних коштів, їх оцінки, самої структури та значення. Через те, що оборотні засоби створюють істотну частину ліквідних засобів, їхній показник має бути належний задля виконання розміреної та рівномірної діяльності фірми та одержання прибутку як наслідок.

У господарській діяльності застосування оборотних засобів має здійснюватися на рівні мінімуму часу і максимальної швидкості обігу і перетворення їх в реальні грошові кошти для подальшого фінансування та придбання нових оборотних коштів. До складу оборотних активів входить

комплекс складових, який формує фонди: виробничі оборотні та обігу. Задля кредитування та інвестування господарювання суб'єкта значну роль має саме структура оборотних засобів організації, до котрих належать:

1. Запаси матеріальних та товарних цінностей.
2. Дебіторський борг.
3. Гроші у розрахунках.
4. Грошові засоби [17, с. 65].

Унаслідок здійсненого дослідження встановлюється величина ефективності споживання оборотних засобів та пропонуються головні шляхи, що можуть збільшити ефективність їхнього застосування в організації при майбутній реалізації діяльності.

Оборотні засоби в обігу і виробничому процесі теж ділять на: ненормовані і навпаки (рис. 1.4).

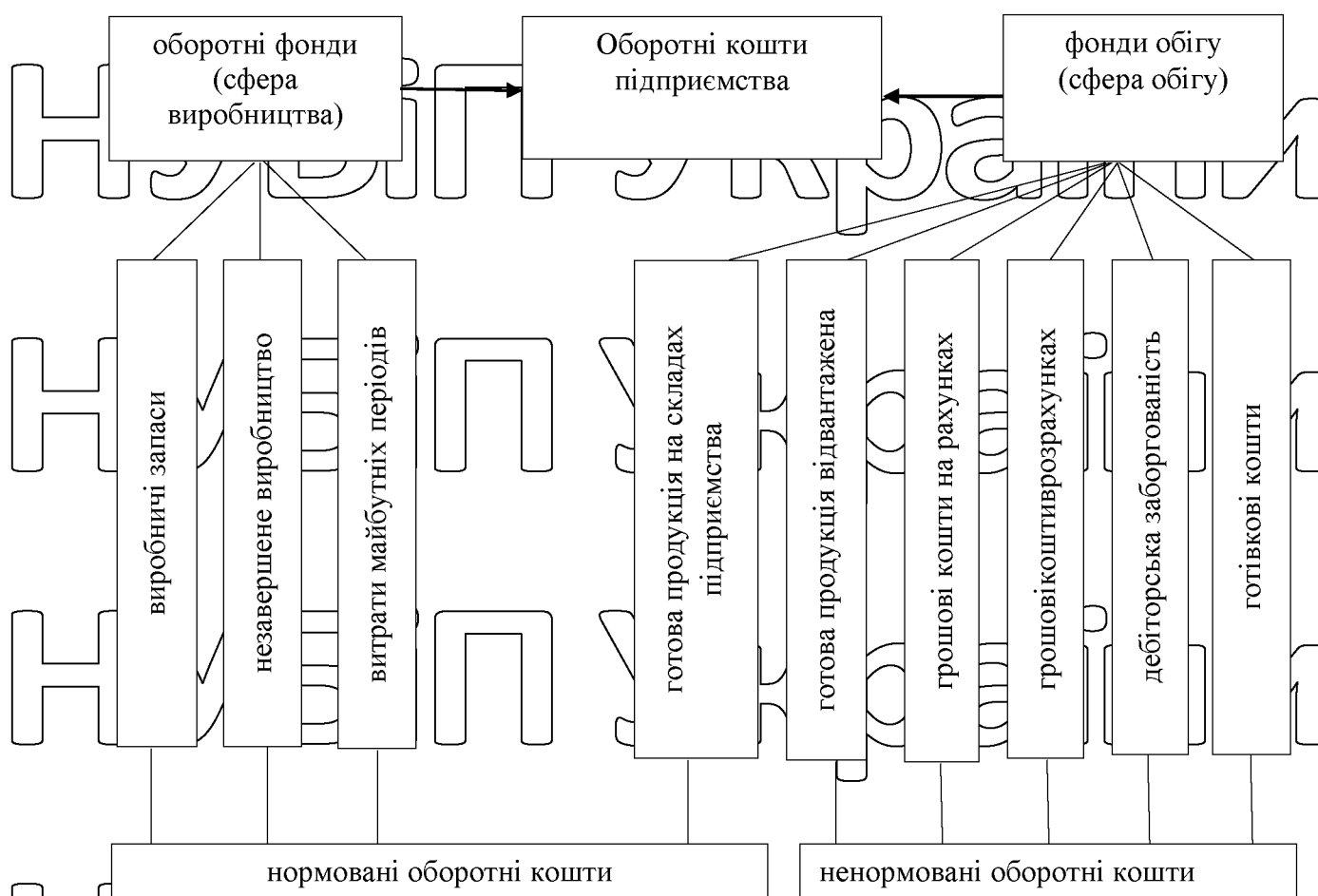

Рис. 1.4. Елементний склад оборотних активів підприємства [26, с. 165]

Загальний склад оборотних засобів – є комплекс різних складових фондів: обігу та виробничих оборотних. Фінансово неrationально створювати оборотні засоби тільки за рахунок своїх коштів, оскільки ось це понижує зможу компанії у фінансуванні ще інших затрат, через що підприємство користується й кредитними грошима [32].

Оборотні засоби – один із елементів потенціалу ресурсів господарства, ефективність і становище споживання котрих прямо мають вплив на результативність його роботи. Важливим питанням, в процесі створення аналітичного забезпечення є управління запасами, оскільки від їхньої величини, змін та вартості залежить міра розвитку фірми. Суть проблеми, на перший погляд, досить проста: необхідно визначити чого і скільки треба купити, привезти та розташувати на зберігання, але так, щоби не було лишнього нічого. Однак, стикаючись з цим питанням під час практики, для цього треба знайти великий обсяг інформації, дослідити її, сформувати схеми та процеси роботи по всіх позиціях асортименту та також враховувати багато факторів [11, с.112]

Таким чином, оборотні засоби – є комплексом грошових засобів суб'єкта господарювання, потрібних задля створення і забезпечення кругообороту фондів: обігу та оборотних виробничих. Вірне відношення позикових і власних джерел формування оборотних засобів має значну роль у зміцненні фінансового стану організації.

1.2. Створення системи управління оборотними засобами

Оборотні активи являють собою гроші та фінансові кошти, за рахунок яких підприємство забезпечує свої структурні підрозділи усіма необхідними ресурсами, включаючи матеріальні, енергетичні, трудові та інформаційні. Наявність оборотних активів є життєво важливою умовою функціонування організації. Ефективність використання оборотних коштів характеризує те, з якою результативною відбувається кругообіг виробничих фондів

підприємства. При нормальному виробничому процесі і ефективному функціонуванні підприємства в результаті повного кругообігу оборотних коштів підприємства отримані кошти повинні перевершувати за вартістю ті, які були витрачені в виробничому процесі, підприємство повинно отримувати прибуток. Чим вище значення отриманого прибутку, тим більш ефективним є використання оборотних активів і вся господарсько-економічна діяльність підприємства [9, с. 72].

Не менш важливим, на сьогоднішній день, є складова аналітичного забезпечення, заснована на аналізі поточних фінансових інвестицій компанії.

Сучасний розвиток ринкових відносин, проблеми, з якими на цьому шляху неминуче стикається держава: нестабільність зовнішнього і внутрішнього середовища, змагання за покупця та якість продукту, збільшення конкурентів, високий динамізм виробництва, все це вимагає глибокого обґрунтування управлінських рішень, використовуючи сучасні аналітичні методи і неминуче проведення аналітичних заходів системно, дотримуючись чітко визначену методику. Тому аналіз оборотних активів підприємства повинен розглядатися, з нової точки зору, а саме, як складова обліково-аналітичного забезпечення управління оборотними активами, що вимагає проведення аналізу і синтезу облікових даних. Аналітичне забезпечення є складовою інформаційного забезпечення управління оборотними активами, підготовкою, якою займається економічний аналіз [42].

Фактори впливу на результативність функціонування потенціалу оборотних засобів фірми представлені на рис. 1.5.

Оборотними активами є грошові ресурси підприємства, авансовані в оборотні активи для підтримки поточної виробничо-комерційної діяльності [48, с. 5]. Вони є складовою частиною майна організації. Забезпечують безперервний кругообіг коштів організації через те, щоб вдовольнити потреби виробничого процесу у матеріальних ресурсах та коштах, а також забезпечувати своєчасність, повноту розрахунків і підвищувати ефективність використання оборотних активів. До активів цієї групи можна віднести:

паливо, матеріали, незавершене виробництво, енергію, сировину, запчастини, напівфабрикати та інші [39, с. 94].

Список факторів на результативність функціонування потенціалу оборотних засобів:

А. І. Голубко [7]: зменшення виробництва; зниження платіжної дисципліни; вибирання джерел вкладення грошей у оборотні засоби; зростання ставок відсотків на позичку; збільшення динаміки інфляції.

Даньків Й. Я. [11, с. 212]:
 - склад і структура оборотних активів;
 - рівень інфляції.

С. О. Єрмак [16, с. 243]: стан кризи нашої економіки; аспекти ринкового середовища: фактор ризикованості та невизначеності; залежність діяльності фірм від ритму та вартості постачань сировини; внутрішніми факторами є правильна організація запасів виробництва; зниження знаходження оборотного капіталу в виробництві незавершеному; встановлення потрібного обсягу зформовання оборотних засобів.

В. Р. Кігель [19, с. 34]: інфляційні процеси; податкове навантаження; великі відсотки на позички від банківських установ; втрачання традиційних ринків продажу; накопичення простроченого боргу дебіторів; великий рівень вмішування країни у фінансовий процес; недопрацьованість сучасної правової та нормативної системи; відсутність системи поповнення оборотних грошей.

Крамаренко В. І. [26, с. 53]:
 - зростання конкуренції;
 - криза неоплат;
 - ліміт джерел фінансування діяльності суб'єктів господарювання;
 - недопрацьованість правового та нормативного регулювання.

Л. В. Пан [37, с. 98]: великі темпи інфляційних процесів; зменшення курсу української валюти; зменшення попиту на українські товари й збільшення завезень промислових товарів; збільшення боротьби товаровиробників на головних ринках продажу їх продуктів; об'єднання посередників діяльності із збуту всередині держави.

Ю. О. Швець [45, с. 27]:
 Об'єктивні: великі темпи інфляційних процесів; не наявність платоспроможного попиту; податкова політика, що коливається
 Суб'єктивні: немає в вищого керівництва організацій вміння ефективно керувати власними фінансовими ресурсами, забезпечити перевірку за обігом оборотного капіталу; незастосування нинішніх методів в фінансовому управлінні.

Рис. 1.5. Думки авторів стосовно факторів впливу на результативність функціонування потенціалу оборотних засобів

Чинники, від яких залежить ефективність використання оборотних активів, поділяються на зовнішні і внутрішні [45, с. 27]. Зовнішні чинники представлені.

– особливості податкового законодавства;
 – загальної економічної ситуації;
 – можливість цільового фінансування, участі в програмах;
 – умовами отримання кредитів і процентні ставки по ним [14, с. 77].

До внутрішніх чинників можна віднести: раціональність виконання плану виробництва, а також використання оборотних активів. Варто відзначити, що підвищення ефективності використання оборотних активів здійснюється за рахунок прискорення їх оборотності на всіх стадіях кругообігу [40, с. 312].

На рис. 1.6 варто узагальнити фактори середовища ззовні за відокремленими групами.

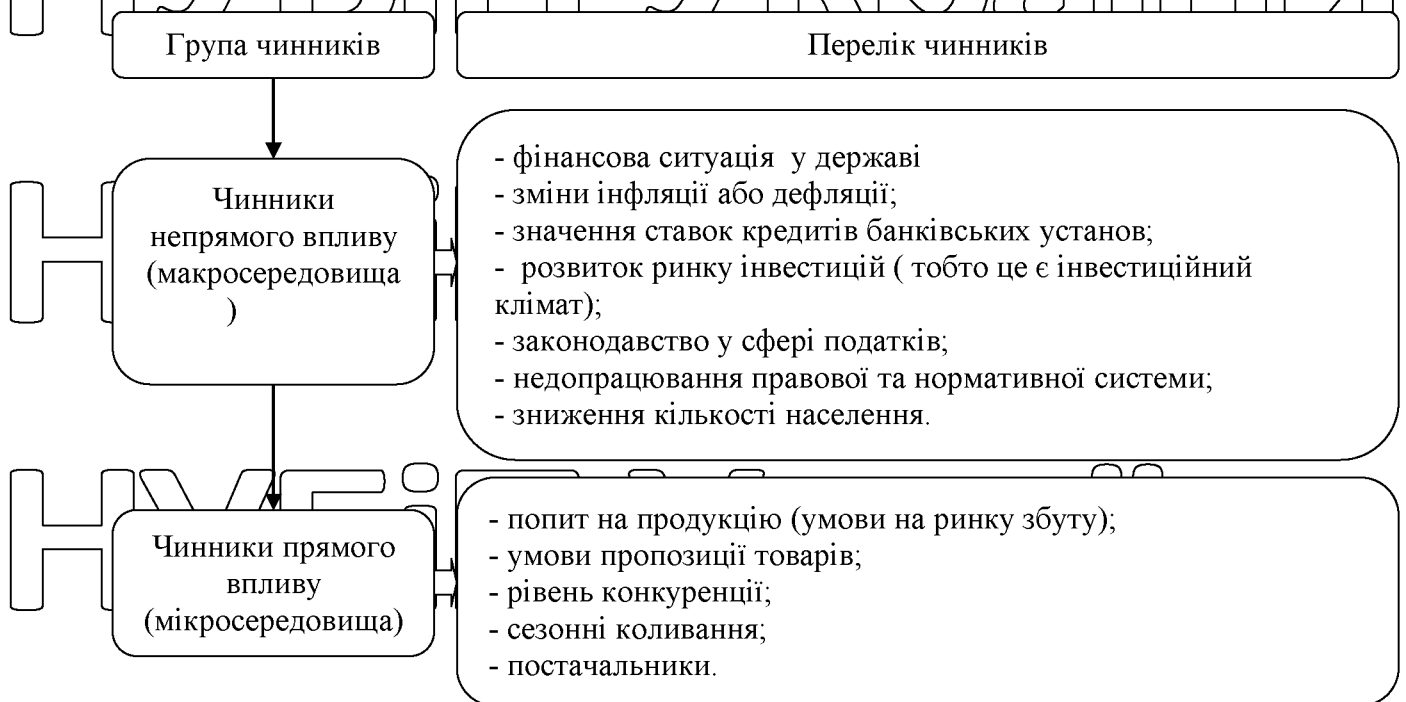

Рис. 1.6. Узагальнення факторів ззовні створення потенціалу оборотних засобів організації [44, с. 98]

Важливою умовою підвищення ефективності використання оборотних активів є ефективність організації виробничих запасів. Виділимо основні напрямки для скорочення цих запасів на виробництві:

- 1) вдосконалення нормування;

- 2) раціональне використання запасів;
 3) ліквідація наднормативних запасів/матеріалів;
 4) поліпшення організації постачання (оптимальний вибір постачальників, забезпечення виконання умов договірних поставок і т. д.) [49].

Схема основних джерел формування оборотних активів підприємств представлена на рис. 1.7.

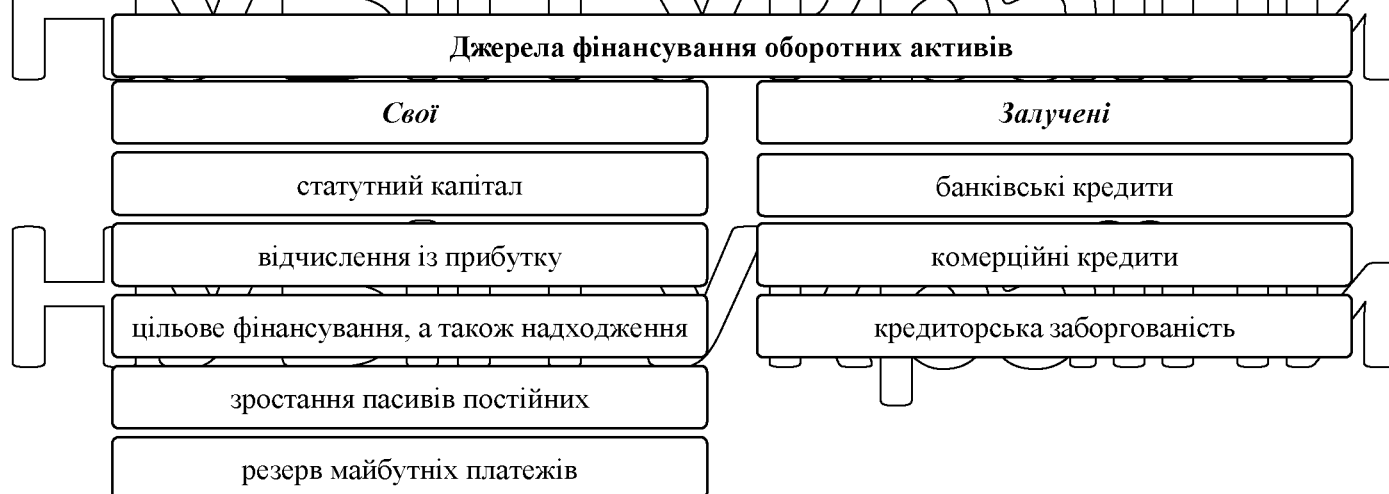

Рис. 1.7. Джерела фінансування оборотних активів [4, с. 132]

Ефективність використання оборотних активів знаходиться також в прямій залежності від швидкості їх обігу. Для прискорення оборотності активів можуть бути зроблені різні заходи, в тому числі: зниження матеріаломісткості продукції за рахунок освоєння нових технологій виробництва, зменшення запасів сировини за допомогою ретельного планування діяльності, вдосконалення системи складського зберігання [13, с. 813].

Прискорення оборотності оптимізує роботу виробництва для виготовлення аналогічних обсягів товарів потрібно менше ресурсів. Завдяки цьому з обороту виводиться певна частина коштів, яка перерозподіляється на потреби розвитку: розробку нових технологій, модернізацію обладнання, поліпшення системи збуту, додаткові маркетингові заходи, підвищення кваліфікації співробітників [20].

Таким чином, раціоналізація використання оборотних активів призводить до поліпшення платоспроможності, підвищення рентабельності та інвестиційної привабливості компанії. Як бачимо, підвищення ефективності використання оборотних активів підприємства – це один з найбільш доступних і ефективних резервів для підвищення фінансових результатів і розвитку підприємства.

Узагальнення внутрішніх факторів формування потенціалу оборотних засобів організацій зображена на рис. 1.8.

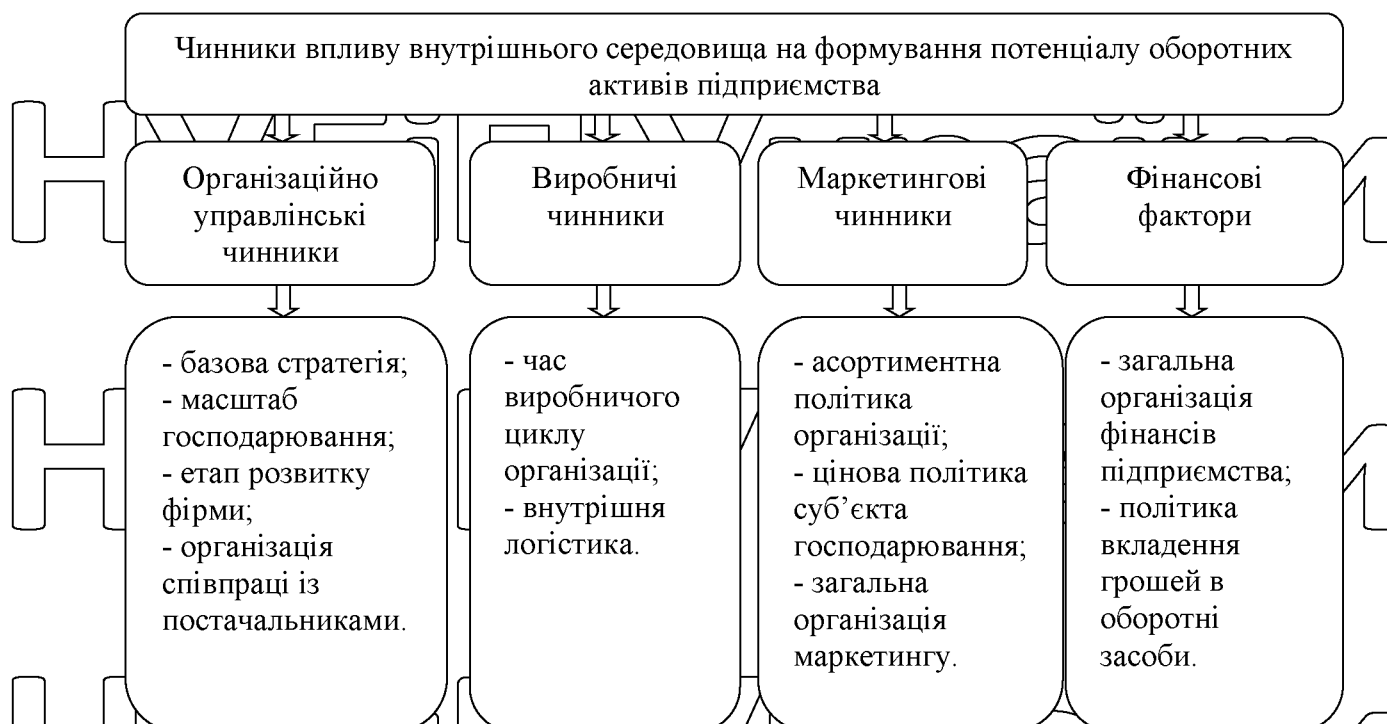

Рис. 1.8. Узагальнення внутрішніх факторів формування потенціалу оборотних засобів суб'єктів господарювання [15, с. 48]

Варто відзначити, що для ефективного використання оборотних активів потрібно дуже точно проводити їх аналіз, розробити методику розрахунку оборотних активів для підприємства. Важливо також визначити стратегію управління оборотними активами, критерії аналізу, оцінку стану, проводити контроль над прийнятими рішеннями. Підвищення ефективності використання оборотних активів є головним фактором для збільшення

прибутку на підприємстві, зростання капіталу, підвищення рентабельності, фінансової стійкості та конкурентоспроможності [11, с. 221].

Є 3 підходи щодо вкладення коштів у різні групи оборотних засобів підприємства (рис. 1.9).

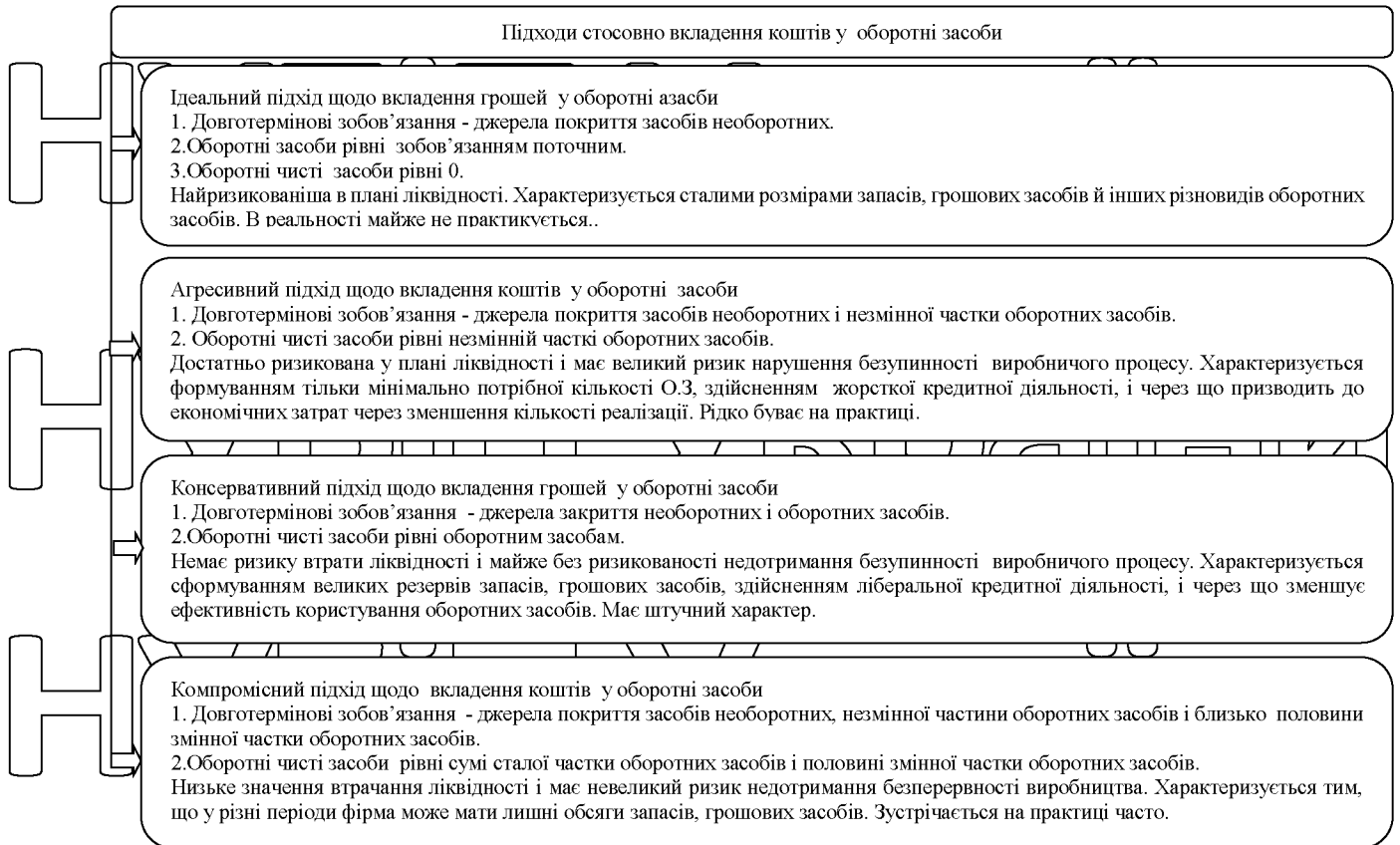

Рис. 1.9. Принципові підходи до фінансування оборотних активів підприємства [26, с. 117]

Розподіл оборотних засобів на свої та позичені вказує на джерела походження і форми надавання організації оборотних засобів в постійне чи користування на деякий час [17, с. 64]. Джерела формування оборотних засобів багато у чому визначають результативність їхнього використання. Основну роль в складі джерел формування грає власний оборотний капітал. Це забезпечує майнову і операційну незалежність підприємства, необхідну для ефективної підприємницької діяльності [14, с. 77].

Отже, чинники, від яких залежить ефективність використання оборотних активів, поділяються на зовнішні і внутрішні. Зовнішні чинники

представлені: особливістю податкового законодавства; загальної економічної ситуації; можливістю цільового фінансування, участі в програмах; умовами отримання кредитів і процентні ставки по ним. До внутрішніх чинників можна віднести: раціональність виконання плану виробництва, а також використання оборотних активів.

1.3. Закордонні моделі керування оборотними засобами

Дослідження оборотних засобів в українській методиці аналізу - частина вивчення фінансового стану компанії. Вчені досить широко застосовують такі методи аналізу: горизонтальний метод, потім - вертикальний, ще факторний метод, порівняльний, а також коефіцієнтний. Аналіз здійснюється за відносною й абсолютною величинами. При цьому треба відмітити те, що у наукових джерелах і фахових періодичних виданнях досить широко визначено напрями аналізу оборотних активів підприємства. Розгляд наукових джерел показало те, що аналізування оборотних засобів - елемент аналізу економічного стану господарства, та виконується за такими напрямками: аналізування майна; дослідження ліквідності; обіговості оборотних грошей; аналіз грошового потоку; потім - аналіз дебіторського боргу; дослідження користування капіталом.

Вивчення досвіду зарубіжних аналітиків [10, с. 91], показало те, що аналізування здійснюється у основному способом коефіцієнтного вивчення по його різних напрямках. Це надає змогу здійснити аналіз компаній різних рівнів та обсягів господарювання, встановлювати результат їхньої діяльності. Кожний елемент оборотних засобів, має достатньо велику роль в сформуванні капіталу фірми, через що вимагає відокремленого фінансового дослідження. Логістичні технології у сфері управління активами, що застосовуються західними виробниками, спрямовані переважно на приведення до мінімуму матеріальних запасів. Прикладами таких систем є такі методи [21, с. 134]:

– МРП – планування необхідності в матеріалах; система планування ресурсів виробництва;

– «Канбан» – це є метод, що забезпечує оперативне регулювання кількості виробленої продукції всіх етапів виробництва;

– «Точно своєчасно» – такий організаційний загальний підхід, при використанні якого, у результаті деталізації попиту, який бере до уваги деталі, точного керування, дуже зменшуються запаси й тим самим термін циклу виробництва;

– ОПТ – (Optimized Production Technologies) – оптимізовані виробничі технології;

– ДРП – (Distribution Requirements Planning) – система управління та планування розподілу продукції [17, с. 65].

Розглянемо докладніше логістичний метод «Канбан» та організаційний підхід «Точно вчасно», оскільки вони є основними методами управління оборотними активами. «Канбан» – це система оперативного планування виробничих запасів та матеріальних потоків між окремими виробничими операціями [34, с. 25]. Варто відзначити, що застосування подібних систем на підприємствах бажано, але в даний час не завжди можливе через коливання фінансової політики, внаслідок чого впливає змінність інфляційних процесів, збільшення взаємних неплатежів організацій. Їхнього слід створення на підприємствах таких систем управління запасами, враховують особливості виробництва [31].

Процес управління оборотними активами починається з аналізу фінансової стійкості підприємства, а також ефективності використання оборотних коштів на підприємстві [4, с. 103]. На першому етапі виявляється загальний обсяг оборотних активів, їх питома вага у загальній величині активів, динаміка зміни загального обсягу у минулому та звітному періодах, а також розраховуються темпи зміни середньої суми зміни оборотних активів, зіставляючи їх із середньою сумою всіх активів підприємства. На другому етапі розглядається склад оборотних активів за компонентами (матеріально-

виробничі запаси, дебіторська заборгованість, кошти та фінансові вкладення), проводиться розрахунок темпів зростання та зміни кожного виду перерахованих оборотних активів, вони зіставляються з темпами зростання обсягу виробництва та реалізації продукції. На цьому етапі відбувається оцінка ліквідності за показниками ліквідності. На третьому етапі розраховуються коефіцієнти оборотності для кожного виду оборотних активів, період їх обороту, а також встановлюється тривалість операційного та фінансового циклу, потім визначається рентабельність оборотних активів і досліджуються фактори, які її визначають.

Після того, як аналіз зроблено, необхідно вибрати оптимальні шляхи для управління оборотними засобами. Очевидно, що мета, що досягається при управлінні оборотними активами – забезпечення достатності та платоспроможності підприємства.

Управління оборотними активами здійснюється за трьома основними видами оборотних коштів: матеріально-виробничі запаси, дебіторська заборгованість та кошти [11, с. 126].

Управління матеріально-виробничими запасами передбачає визначення мінімальної потреби у запасах для того, щоб підприємство вело свою діяльність з виробництва та реалізації продукції безперебійно та ефективно. Управління дебіторської заборгованістю має на увазі під собою контроль розрахунків із дебіторами за простроченими та відстроченими заборгованостями. Управління грошовими коштами полягає у прогнозуванні грошового потоку.

Переглянемо особливості іноземних моделей керування видами оборотних засобів. Управління запасами це передусім визначення потреби такого активу. Є різні моделі керування запасами, котрі можна розділити на групи: статистичні, детерміновані, динамічні та стохастичні. Варто розглянути кожен з даних перелічених.

До групи стохастичних моделей відносять ті, у котрих невизначена потреба. В зазначених моделях потреба міниться на початку кожного

проміжку часу та по періодах розподіл потреби з незалежним характером. В цій системі T – відрізок часу, коли запаси повністю вичерпуються – є постійна; P_1 , P_2 , P_3 (обсяг, розмір замовлень) (рис. 1.10).

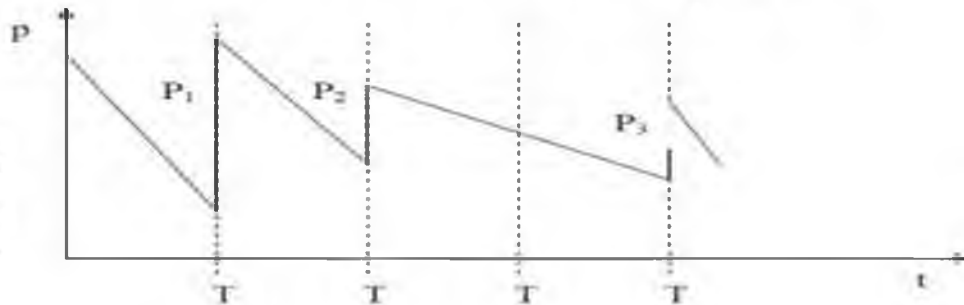

Рис. 1.10. Оперативне керування запасами [15]

При застосуванні цієї системи перевірки запасів надходження товару відбувається через однакові періоди, які повторюються. Замовлення рівне максимальному запасу за відніманням обсягу запасів під час контролю матеріалів. Застосовується дана система на фірмах США.

Детерміновані моделі містять в собі параметри, що визначаються доволі точно. Це є витрати на складі, у матеріалах потреба, вартість та ціни. До даних моделей керування запасами відносяться такі різновиди систем:

Система із фіксованим обсягом замовлення при періодичному контролі фактичного обсягу запасу (із граничним обсягом запасів) (де P та T – незмінні) (рис. 1.11).

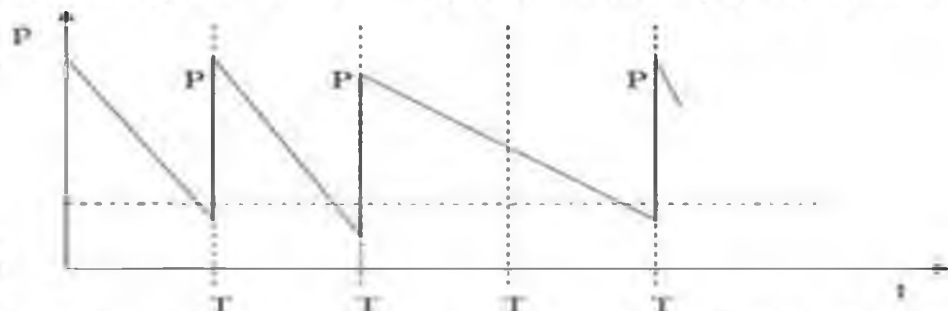

Рис. 1.11. Система із фіксованим обсягом замовлення при періодичному контролі фактичного обсягу запасу [15]

Система із фіксованим обсягом замовлення при безупинному контролі фактичного обсягу запасу (із страховим рівнем) (де P – постійним, а T_1 , T_2 , T_3 – непередбачувані між різними замовленнями часові проміжки) (рис.

1.12). При користуванні зазначеної системи нагляду за запасами їх поновлення стає тоді, коли їх кількість наближається до порогового значення.

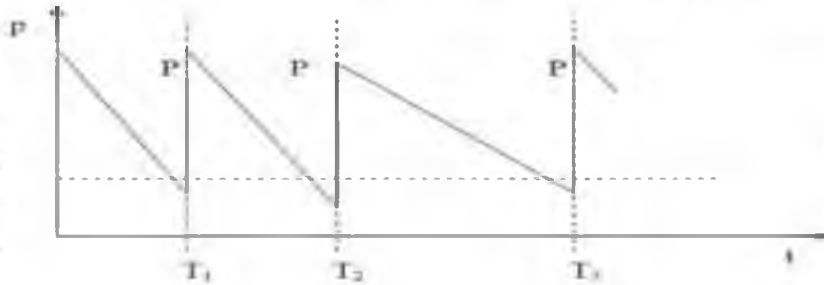

Рис. 1.12. Система із фіксованим обсягом замовлення при

безупинному контролі фактичного обсягу запасу (із страховим рівнем)

[43]

Система із двома рівнями при періодичному контролі фактичної кількості запасу (із страховим рівнем) (T є постійною; а P_1, P_2, P_3 , – різні

замовлення) (рис. 1.13). Застосування такої системи перевірки запасу передбачає установа двох рівнів максимального обсягу запасів мінімального. Якщо проконтролювали запаси і виявили їх страховий рівень, то тоді відбувається збільшення їх до максимального обсягу.

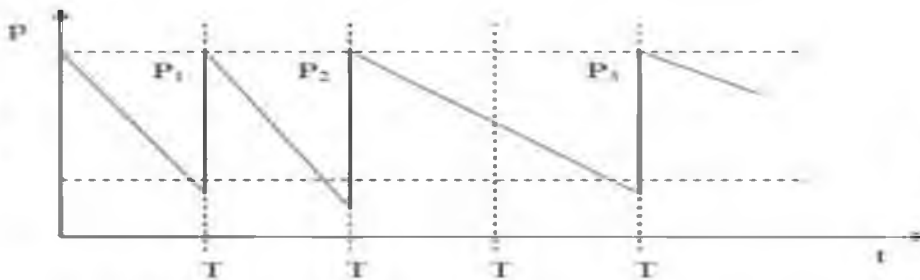

Рис. 1.13. Система із двома рівнями при періодичному контролі

фактичної кількості запасу (із страховим рівнем) [43]

Для потоків запасів із невеликою вартістю можна використовувати наближені обрахунки, статичні моделі. До таких належить система рівномірних поставок, де T, P – постійні (рис. 1.14.) Вона застосовується,

коли немає проблем із приміщеннями на складі, є проблеми із поставанням або коли можливий на ринку дефіцит товару.

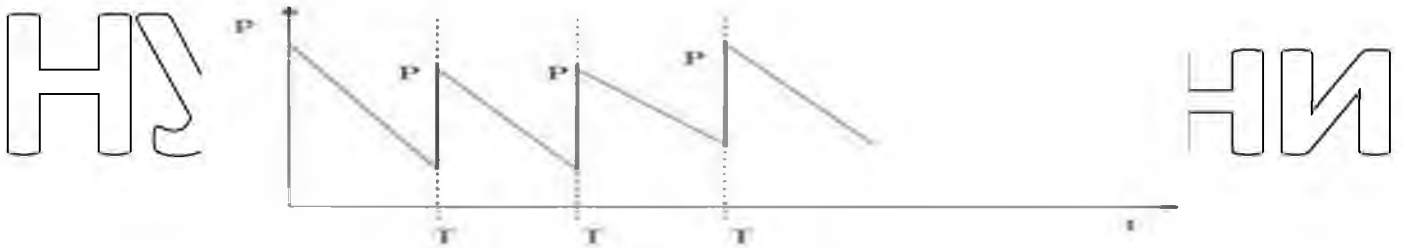

Рис. 1.14. Система рівномірного постачання [15]

Система збільшення запасу до граничного обсягу, де P_1, P_2, P_3, P_4 – замовлення (є різними), а T – незмінна (рис. 1.15). Застосовується при обмеженій території на складі.

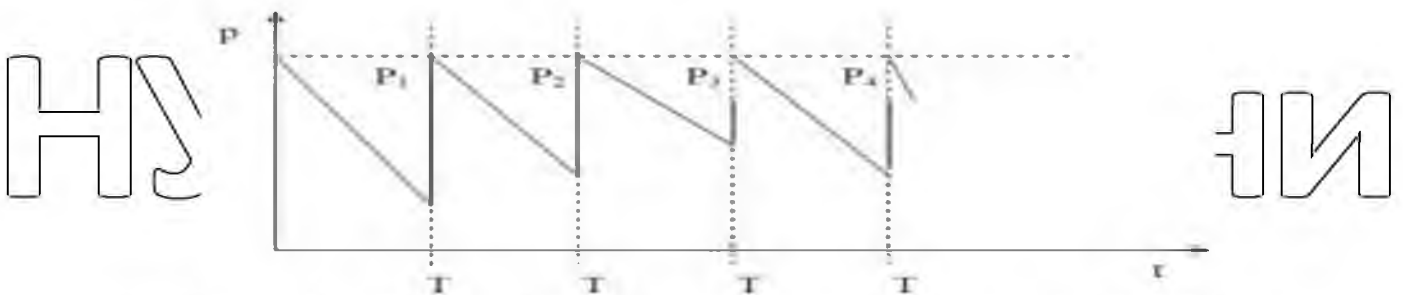

Рис. 1.15. Система збільшення запасу до граничного обсягу [15]

Після того, як вибрали систему, за якою запаси поповнюються складним в роботі етапом є визначення обсягу замовлення та часового проміжку, через котрий буде повторення замовлення. Об'єм партії, що завозиться й частота їх постачання залежні від заготівельних, транспортних витрат, пошиту, тобто обороту та витрат, що пов'язані із зберіганням запасів. Закордонні фінансисти визнають те, що управління заборгованістю дебіторів полягає у розробленні доцільної позикової політики, що повинна бути направлена на вибирання найкращих для компанії термінів кредитування, позикових інструментів, термінів дії і суми знижок.

Для керування дебіторською заборгованістю українським підприємствам у сучасних умовах можна застосовувати на практиці зазначені прийоми.

1. Усувати із партнерів організації дебіторів із великим рівнем ризикованості.
2. Регулярне переглядання максимального розміру кредиту.

Вирішення по граничних сумах позик має виходити із можливостей фірми, передбачуваної кількості позичальників й оцінювання рівня позикового ризику.

3. Застосування способів оплати дебіторами боргу цінними паперами, так як може стати дорожче чекати сплати грошима.

4. Зформування принципів виконання розрахунків підприємства із контрагентами на майбутнє.

5. Виявлення змоги надання фірмою комерційного, тобто товарного чи споживчого кредиту.

6. Створення умов для забезпечення стягнення боргів з дебіторів. Під час сформування таких умов треба, щоб була визначена система дій на фірмі, котрі гарантують одержання позики.

7. Створення штрафних санкцій у разі прострочення погашення позики контрагентами.

8. Визначитись із процесом погашення дебіторської заборгованості. Дана процедура має завбачувати терміни й форму нагадувань позичальникам за дату погашення, змогу пролонгації боргу, терміну і організацію стягнення боргу.

Умовою оптимізації потоків грошей являється визначення їх згідно з видами діяльності фірми, дослідження чинників, що мають вплив на їх обсяг, і способів їх оптимізації.

Керування грошовими активами чи залишком грошей складає важливу частину функцій загального користування оборотних засобів.

Обсяг залишку коштів, яким підприємство оперує у процесі своєї економічної діяльності, встановлює його значення абсолютної платоспроможності, має вплив на час операційного циклу, а ще характеризує деякою мірою інвестиційний потенціал реалізації фірмою короткотермінових вкладень фінансів, користуючись оборотним капіталом.

Досягнення мети управління оборотними активами необхідно нормувати оборотні кошти розрахунку мінімально достатніх коштів у

фінансування оборотних активів, і навіть прискорити оборотність оборотних засобів кожної стадії виробничого процесу. Також необхідно вирішити завдання вибору методів амортизації малоцінних та швидкозношуваних предметів та методів визначення виручки від реалізації для того, щоб розробити облікову політику, яка оптимізувала б оподаткування [29, с. 323].

Оцінювання результативності формування та користування оборотних засобів фірми виконується за допомогою коефіцієнтів, економічних показників. Головні із них за традицією групуються нижченаведеним чином:

– показники ліквідності;

та показники ділової активності чи оборотності [19, с. 55].

Перші показники, а саме ліквідності характеризують вміння організації вчасно й у всьому розмірі бути відповідними до потреб власників її короткотерміновим зобов'язаннями. В загальному випадку фірма буде вважатися ліквідною, коли її поточні засоби більші за короткотермінові зобов'язання, інакше кажучи виконується нижня умова:

$$CA - CL = NVC > 0, \quad (1.1)$$

де NVC – чисті оборотні засоби;

CA – оборотні засоби;

CL – короткотермінові зобов'язання [19, с. 59].

Оборотні виробничі активи і кошти звернення, що знаходяться в постійному русі, забезпечують безперебійне обіг коштів. Під оборотом оборотного капіталу розуміється тривалість одного повного обороту грошових коштів з моменту перетворення оборотного капіталу в грошові кошти в товарно-матеріальні запаси до випуску готового продукту і його продажу.

Оборот грошових коштів завершується зарахуванням виторгу на рахунок підприємства.

Коефіцієнт оборотності оборотних активів ($K_{об}$) розраховується за формулою (1.2):

$$K_{об.} = Q / S_{оз.} \quad (1.2)$$

де Q – це розмір за один рік реалізованого продукту (розмір здійснених робіт, виконаних послуг), грн.;

$S_{оз.}$ – це середня за 1 рік сума залишків оборотних засобів, грн [9, с. 72].

Середня за 1 рік залишкова сума оборотних засобів рахується за формулою хронологічної середньої:

$$S_{оз.} = (S_{оз.н}^б + S_{оз.н}^{зв}) / K_T \quad (1.3)$$

де $S_{оз.н}^б$ – значення оборотних засобів на початку місяця чи кварталу базового терміну, грн.;

$S_{оз.н}^{зв}$ – значення оборотних засобів на початок 1-го місяця (кварталу)

звітного часового проміжку, грн.;

K_T – загальна чисельність місяців або кварталів [29, с. 169].

Часом, за який встановлюють кількість реалізованих продуктів, середні залишки оборотних засобів, має бути місяць (тобто 30 днів), квартал (становить 90 днів), один рік (тобто 360 днів) [26, с. 67].

Коефіцієнт завантаження значення, що обернене показнику оборотності, відображає, скільки оборотних засобів компанії виходить на 1 грн. реалізованого продукту (зроблених робіт, виконаних послуг):

$$K_{зав.} = 1 / K_{об.} = S_{оз.} / Q \quad (1.4)$$

Період обертання оборотних засобів використовується задля оцінювання результативності використання оборотних засобів та відображає швидкість обертання оборотних засобів [11, с. 132].

Час одного обороту (по-іншому говорячи швидкість обертання) оборотних засобів обчислюється за нижньою формулою:

$$T_{об.} = D / K_{об.}, \quad (1.5)$$

де $T_{об.}$ – це часовий проміжок 1 обертання, днів;

D – є днями часового періоду [11, с. 104].

Часовий період обертання показує чисельність днів, які були треба організації задля поповнення її оборотних засобів.

Прибутковість оборотних засобів рахується за такою формулою:

$$P_{об.} = \Pi / S_{оз.}, \quad (1.6)$$

де Π – це той прибуток, що господарство отримало у розрахунковому часовому періоді [29, с. 178].

На основі здійснених розрахунків знаходять суму вивільнених чи отриманих додатково унаслідок пришвидшення або зниження швидкості обертання оборотних засобів [26, с. 61].

Суму вивільнених унаслідок пришвидшення обертання оборотних засобів можна рахувати за даною формулою:

$$\Delta S_{оз.} = Q_{зв.} / 360 \cdot (T_{об.баз.} - T_{об.зв.}), \quad (1.7)$$

де $Q_{зв.}$ – це є розмір реалізованих продуктів в звітному році (здійснених робіт, надаваних послуг), грн;

$T_{об.баз.}$, $T_{об.зв.}$ – це у середньому час 1-го обороту оборотних засобів у базовому й звітному роках, вимір у днях [18, с. 107].

Цикл операційний знаходять за нижчезазначеною формулою:

$$ОЦ = T_{об.з.} + T_{об.дз.}, \quad (1.8)$$

де $T_{об.з.}$ – це у середньому часовий інтервал 1-го обертання запасів ТМЦ, вимір у днях;

$T_{об.дз}$ – це у середньому час 1-го обертання дебіторських боргів компанії, вимір в днях [44, с. 52].

Цикл фінансовий розуміють як термін обіговості готівкових коштів чи часовий період, під час якого грошові засоби відвернуті із обороту, та має бути обчислений за наведеною формулою:

$$ФЦ = ОЦ - T_{об.кз}, \quad (1.9)$$

де $T_{об.кз}$ – це є в середньому період часу лише одного обертання кредиторської заборгованості господарства, вимір у днях [11, с. 259].

Отже, величина оборотних активів підприємств забезпечує своєчасну закупівлю виробничих ресурсів навіть за конкурентними цінами і оплату виробничих факторів. Оскільки оборотні активи забезпечують належний баланс між активами і пасивами, це призводить до збільшення ринкової вартості акцій і, в свою чергу, до збільшення вартості підприємства. Визначи життєво важливе значення оборотних активів для забезпечення безперервної роботи підприємства, тому необхідно правильно оцінити потребу в оборотних активах підприємства. Варто відзначити, що потреба в оборотних активах підприємства повинна оцінюватися правильно, наскільки це можливо. Варто відзначити, що завищена оцінка оборотних активів може привести до блокування дефіцитних коштів в незайнятих активах. З іншого боку, недооцінка оборотних активів позбавить підприємство вигідних можливостей.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОТНИХ ЗАСОБІВ ТОВ

«УКРАВТОЗАПЧАСТИНА»

2.1. Аналіз фінансово-організаційного стану ТОВ

«Укравтозапчастина»

ТОВ «Укравтозапчастина» утворене у 1995 р., займає лідерське становище на таких ринках, як тракторів, спеціалізованої, аграрної, мото-техніки, шин, запчастин й акумуляторів, а також дисків, ремонтних, експлуатаційних матеріалів і мастильних [50]. Варто відзначити, що асортиментна політика розробляється начальником відділу маркетингу підприємства. Задля побудування матриці застосовуємо інформацію про частини ринку й темп росту попиту по різновидам продуктів, що мають відображення у табл. 2.1.

Таблиця 2.1
Частина ринку, а також темп приросту попиту населення за різновидами діяльності компанії ТОВ «Укравтозапчастина»

Напрямок роботи	У відсотках ринкова доля в місті Києві	Попит: його темп приросту
Трактори	56,25%	16%
Борони	9,38%	16%
Доїльні апарати	19,58%	14%
Катки	3,91%	12%
Комбайни	2,34%	11%
Культиватори	1,56%	9%
Машини для внесення добрив	3,91%	8%
Мотоблоки	3,13%	6%

Матриця БКГ для підприємства ТОВ «Укравтозапчастина» представлена на рис. 2.1.

Відповідно до побудованої матриці БКГ для ТОВ «Укравтозапчастина», слід відмітити, що досліджуване підприємство має такі товари, які можна віднести до сектору «Зірки»: трактори, борони та доїльні апарати. Даному асортиментному сегменту підприємства притаманні такі ознаки як: високе зростання обсягу продажів і висока частка ринку. Але при тому частину ринку

треба зберегти сталою або збільшувати. «Зірки» дають значний фінансовий результат. Проте, незважаючи на переваги цих товарів, чистий потік грошових засобів досить невизначений, через те що має потребу у великих вкладеннях коштів задля формування достатньо високого темпу росту.

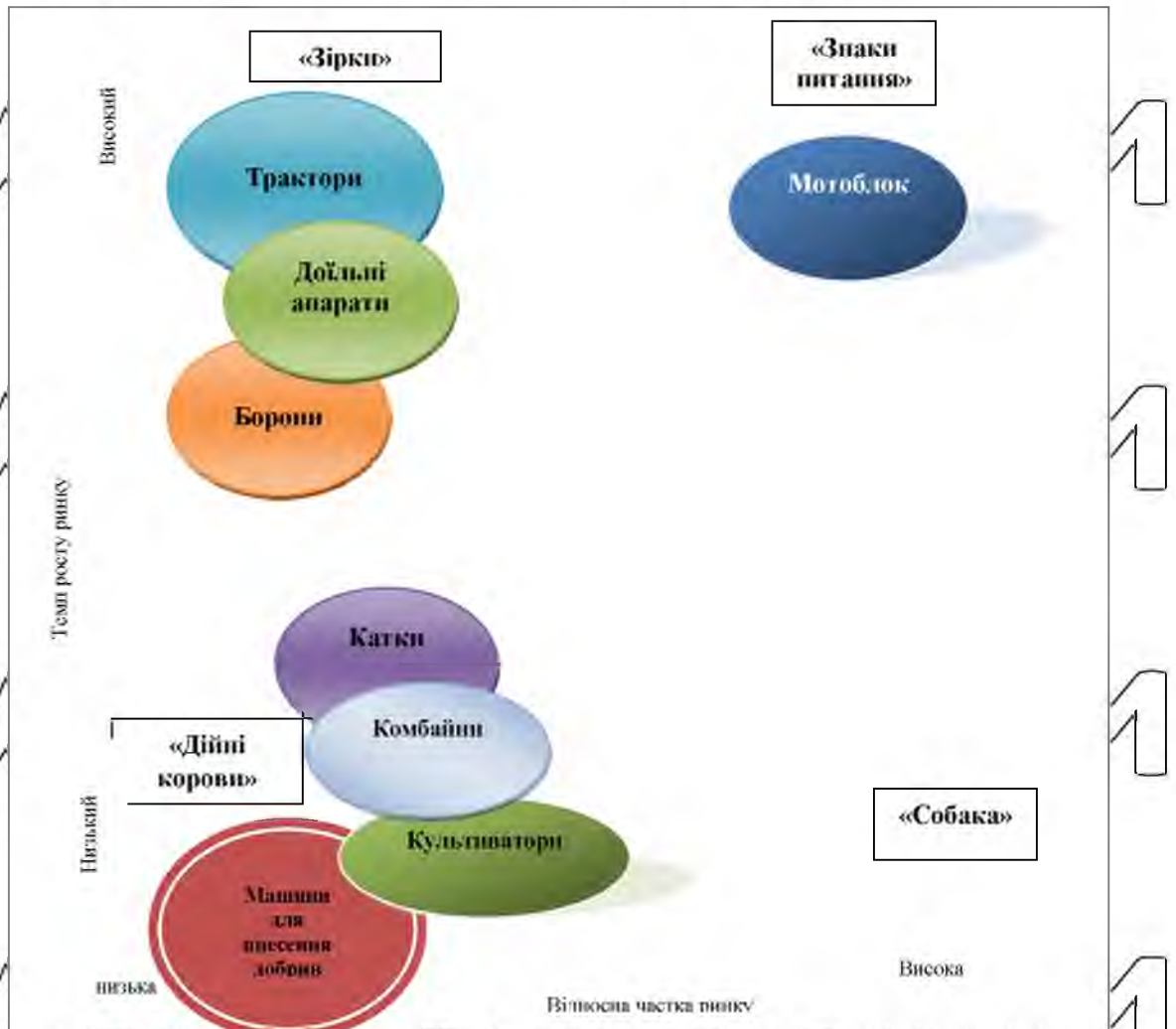

Рис. 2.1. Матриця БКГ «зростання – частка ринку» для

ТОВ «Укравтозапчастина»

Більшість товарів ТОВ «Укравтозапчастина» відносяться до сектору «Дійні корови», а саме: катки, комбайни, культиватори та машини для внесення добрив. Даному асортиментному сегменту притаманні такі ознаки як: значна досить частина на ринку, проте є низькою динаміка росту розміру реалізації. «Дійних корів» треба берегти та постійно перевиряти. Їхня перевага аргументується тим, що «корови» не потребують якихось ще вкладень грошових засобів та самі формують гарний фінансовий результат. Грошові

кошти від реалізації можна направляти на більший розвиток «Важких дітей» й на підтримку «Зірок». Мотоблоки, які продає ТОВ «Укравтозапчастина» відносимо до сегменту «Знаки питання». Цьому сектору притаманні такі ознаки як: низька частина ринку, проте значні темпи росту. «Важких дітей» потрібно аналізувати. У майбутньому вони можуть бути як собаками, так й зірками. Якщо є змога перенесення у зірки, тоді необхідно вкладати гроші, по-іншому – то позбуватися.

Дослідження фінансового стану відбувається на основі даних фінансових звітів і бухгалтерського обліку, на обчисленні та співставленні великого обсягу показників, а також коефіцієнтів (в додатках А-Б).

Задля проведення дослідження динаміки, елементів майна товариства і джерел його фінансування треба шляхом групування відобразити аналітичний баланс ТОВ «Укравтозапчастина» (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Аналітичний баланс ТОВ «Укравтозапчастина» у млрд грн
2019-2021 років (тис. грн)

Показники	2019 рік		2020 рік		2021 рік		Відхилення 2021 до 2019 рр.	
	Тис. грн	%	Тис. грн	%	Тис. грн	%	Тис. грн	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Активи								
Необоротні активи	165729	26,37	182421	25,92	294181	30,61	128452	77,51
Оборотні активи	461567	73,44	520793	74,01	665892	69,29	204325	44,27
- запаси	133603	21,26	104155	14,8	122105	12,71	-11498	-8,61
- дебіторська заборгованість	302376	48,11	373967	53,15	527270	54,87	224894	74,38
- грошові кошти	17455	2,78	34704	4,93	13430	1,4	-4025	-23,06
- інші оборотні активи	8183	1,29	7967	1,13	3087	0,32	-5046	-62,04
Інші активи	1161	0,18	419	0,06	884	0,09	-277	-23,86
Всього активів	628457	100	703633	100	960957	100	332500	52,91
Пасиви								
Власний капітал	207520	33,02	236508	33,61	400983	41,73	193463	93,23
Довгострокові зобов'язання та забезпечення	199260	31,71	207018	29,42	201670	20,99	2410	1,21
Поточні зобов'язання	221677	35,27	260107	36,97	358304	37,29	136627	61,63
- короткострокові кредити банків	35341	5,62	0	0	75964	7,91	40623	114,95

Продовження табл. 2.2

1	2	3	4	5	6	7	8	9
- кредиторська заборгованість	180599	28,74	249007	35,39	255932	26,63	75353	41,71
- інші поточні зобов'язання	5737	0,91	11100	1,58	26408	2,75	20671	360,31
Всього пасивів	628457	100	703633	100	960957	100	332500	52,91

Так, протягом 2019-2021 рр. відбулося зростання валюти балансу на 332500 тис. грн або на 52,91%. Потрібно зазначити те, що зростання валюти балансу сталося у зв'язку із зростання значення необоротних засобів на 128452 тис. грн або на 77,51%. Також, у 2021 р., порівняно з 2019 р., спостерігаємо зростання оборотних активів на 204325 тис. грн або на 44,27%. Варто відзначити, що збільшення оборотних активів сталося у зв'язку із зростанням дебіторської заборгованості на 224894 тис. грн або на 74,38%.

Треба знати те, що протягом 2019-2021 рр. сталося збільшення загального капіталу ТОВ «Укравтозапчастина» на 332500 тис. грн або на 52,91%, що виникло через зріст власного капіталу на 193463 тис. грн або на 93,23%, довготривалих зобов'язань та забезпечень на 2410 тис. грн або на 1,21% та поточних зобов'язань на 136627 тис. грн або на 61,63%.

За три роки - 2019-2021 рр. у джерелах коштів найбільшу вагу займає позичковий капітал компанії (рис. 2.2).

Рис. 2.2. Структура капіталу ТОВ «Укравтозапчастина» упродовж 2019-2021 рр.

За період, що аналізується, спостерігається значне погіршення структури загального капіталу підприємства. Загальновідомо те що, якщо фірма покриває своїми грошовими коштами половину та більше фінансових ресурсів, тоді фінансовий стан є стійким. За роки 2019-2021 позиковий капітал на підприємстві був більший за 50% (66,98% у 2019 р., 66,39% у 2020 р. та 58,27% у 2021 р.). Це негативна тенденція, бо показник власного капіталу – це один із основних індикаторів саме кредитоспроможності суб'єкта господарювання, вважається базою для обчислення фінансової незалежності компанії, а також її стабільності і стійкості.

Задля оцінювання характерних ознак формування прибутку раціонально буде зробити горизонтальний аналіз форми №2 ТОВ «Укравтозапчастина» за 2019-2021 роки; головні дані звітності розміщено в табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Аналіз – горизонтальний головних статей форми №2, Звіту про фінансові результати компанії ТОВ «Укравтозапчастина» за 2019-2021 рр. (тис. грн)

Показники	2019	2020	2021	2021/2019 рр.	
				Тис. грн	%
1	2	3	4	5	6
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	1659649	2024684	2706103	1046454	63,05
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	1271181	1521831	2052854	781673	61,49
Валовий прибуток	388468	502853	653249	264781	68,16
Інші операційні доходи	6358	4568	3220	-3138	-49,36
Адміністративні витрати	15462	18457	22668	7206	46,60
Витрати на збут	210096	268928	363425	153329	72,98
Інші операційні витрати	22021	13132	10940	-11081	-50,32
Фінансові результати від операційної діяльності	147247	206904	259436	112189	76,19
Інші фінансові доходи	2941	4289	3382	441	14,99
Інші доходи	4537	792	619	-3918	-86,36
Фінансові витрати	60484	53774	62046	1562	2,58
Інші витрати	18797	152	688	-18109	-96,34
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування	75444	158059	200703	125259	166,03

Продовження табл. 2.3

1	2	3	4	5	6
Податок на прибуток від значущої діяльності	14699	28428	36180	2148	146,14
Чистий прибуток	60745	129631	164523	103778	170,84
Елементи операційних витрат					
Матеріальні затрати	1152828	1409205	1763122	610294	52,94
Витрати на оплату праці	52692	61650	74980	23288	42,30
Відрахування на соціальні заходи	18281	13480	16408	-1873	-10,25
Амортизація	28154	26299	27668	-486	-1,73
Інші операційні витрати	198671	253166	343904	145293	73,15
Всього операційних витрат	1450566	1763800	2226082	775516	53,46

Отже, необхідно вказати те, що за розглянуті вище три роки в фінансовій діяльності ТОВ «Укравтозапчастина» відбулися певні зміни такі, як: зростання чистого доходу від реалізації продуктів на 1046454 тис. грн або на 63,05%. За ці 3 роки сталося зростання величини собівартості реалізованих продуктів фірми на 781673 тис. грн або на 61,49%. У 2021 р., порівняно з 2019 р., спостерігаємо збільшення операційних витрат ТОВ «Укравтозапчастина» на 775516 тис. грн або на 653,46%.

За 2019-2021 рр. помітили покращення загального фінансового стану товариства, через те, що зріс прибуток чистий у компанії «Укравтозапчастина» з 60745 тис. грн у 2019 р. до 164523 тис. грн у 2021 р. Упродовж 2019-2021 рр. чистий прибуток ТОВ «Укравтозапчастина» збільшився на 103778 тис. грн або на 170,84%.

Проведемо аналіз фінансового стану ТОВ «Укравтозапчастина», використовуючи дані Додатків А-Б. У табл. 2.4 проаналізуємо показники ліквідності підприємства.

Таблиця 2.4
Аналіз показників ліквідності ТОВ «Укравтозапчастина» за 2019-2021 рр.

Найменування показника	Формула задля об'ясування	01.01.2020	01.01.2021	01.01.2022	2021 / 2019 рр.
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Грошові кошти / Поточні зобов'язання	0,079	0,133	0,037	-0,042

Продовження табл. 2.4

Найменування показника	Формула задля об'рахунку	01.01.2020	01.01.2021	01.01.2022	2021 / 2019 рр.
Коефіцієнт ліквідності проміжної	(Оборотні засоби - матеріально-товарні запаси) / Поточні зобов'язання	1,479	1,602	1,518	0,039
Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	Оборотні активи / Поточні зобов'язання	2,082	2,002	1,858	-0,224
Власний оборотний капітал	Власний капітал - Необоротні активи	239890	260686	307588	67698

Так, протягом 2019-2021 рр. спостерігаємо скорочення коефіцієнта абсолютної ліквідності на 0,042 та коефіцієнта загальної ліквідності (покриття) на 0,224. В 2021 році, якщо зрівнювати із 2019 р., сталося збільшення коефіцієнта проміжної ліквідності на 0,039 та власного оборотного капіталу на 67698 тисяч грн, що відбулося із-за збільшення величини ліквідних засобів ТОВ «Укравтозапчастина».

У табл. 2.5 проаналізуємо показники фінансової стійкості організації.

Таблиця 2.5

Аналізування показників фінансової стійкості ТОВ «Укравтозапчастина» за 2019-2021 роки

Назва показника	Формула для розрахунку	01.01.2020	01.01.2021	01.01.2022	2021 до 2019 рр.
1	2	3	4	5	6
Коефіцієнт автономії чи фінансової незалежності	Власний капітал / Засоби	0,33	0,336	0,417	0,087
Коефіцієнт фінансової залежності	Активи / Власний капітал	3,028	2,975	2,397	-0,631
Коефіцієнт заборгованості	Позикові кошти / Активи	0,67	0,664	0,583	-0,087

Продовження табл. 2.5

1	2	3	4	5	6
Співвідношення довготермінових кредитів та капіталізації	Довгострокові кредити / Капіталізація	0,49	0,467	0,335	-0,155
Відношення довготермінових позичок до власного капіталу	Довготермінові позички / Власний капітал	0,96	0,875	0,503	-0,457
Відношення боргу та власного капіталу	Позичені гроші / Капітал власний	2,028	1,975	1,397	-0,631

Варто відзначити, що протягом 2019-2021 рр. відбулося збільшення коефіцієнта автономії на 0,087, що пов'язано із збільшенням активів підприємства. У вивченому періоді сталось спадання показника залежності компанії на 0,631. Скорочення коефіцієнта заборгованості на 0,087 відбулося у зв'язку із збільшенням власного капіталу компанії. Замітним моментом роботи підприємства це було зменшення показника співвідношення боргу до власного капіталу на 0,631.

У табл. 2.6 проаналізуємо показники рентабельності підприємства.

Таблиця 2.6

Аналіз показників рентабельності ТОВ «Укравтозапчастина» за 2019-2021 рр.

Найменування показника	Формула задля обрахунку	01.01.2020	01.01.2021	01.01.2022	2021 до 2019 рр.
1	2	3	4	5	6
Прибутковість активів	Прибуток чистий / Середня річна вартість засобів	9,666	19,463	19,767	10,101
Прибутковість власного капіталу	Прибуток чистий / Середня річна вартість капіталу власного	29,272	58,389	51,616	22,344
Рентабельність продажу	Операційний прибуток / Чиста виручка	8,872	10,219	9,587	0,715
Прибутковість чистих засобів	Прибуток чистий / Середня річна вартість чистих засобів	14,933	30,49	31,452	16,519

Продовження табл. 2.6

1	2	3	4	5	6
Прибутковість оборотних засобів	Операційний прибуток / Середньорічна вартість оборотних активів	31,902	42,124	43,724	11,822
Рентабельність активів	Чистий прибуток / Середньорічна вартість активів	9,666	19,463	19,767	10,101

Отже, протягом 2019-2021 рр. було збільшення кожного показника прибутковості – це відбулося через прибутковою діяльністю підприємства за 2019-2021 рр.

Підсумовуючи відзначимо, що розглянутий фінансовий стан ТОВ «Укравтозапчастина» показує те, що на товаристві є зазначені недоліки: проблема присутності кредиторського й дебіторського боргів, зростання боргів в компанії. Аналізованому товариству варто пошукати альтернативних джерел покращення фінансових ресурсів фірми. За період, що аналізується, спостерігається значне погіршення структури загального капіталу підприємства. Проведений аналіз фінансових ресурсів ТОВ «Укравтозапчастина» надає змогу зробити висновки за те, що збільшення фінансового забезпечення було здобуто за допомогою позичених грошей, левова їхня частка була направлена на збільшення оборотних засобів суб'єкта господарювання.

2.2. Дослідження джерел фінансування оборотних засобів агропідприємства

Оборотні засоби - це один із важливих ресурсів, який забезпечує проведення виробничої діяльності кожного суб'єкта господарювання.

Проведемо дослідження динаміки зміни оборотних активів досліджуваного підприємства (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Динаміка зміни складових оборотних активів ТОВ «Укравтозапчастина»
за 2019-2021 рр. (тис. грн)

Найменування показника	Рік			2021 / 2019 рр.	
	2019	2020	2021	Абс. приріст, тис. грн	Відн. відх., %
Запаси	133603	104155	122105	-11498	-8,61
Виробничі запаси	106045	56680	51510	-54535	-51,43
Незавершене виробництво	2806	3885	4279	1473	52,49
Готова продукція	10353	42338	64448	54095	522,51
Товари	14399	1252	1868	-12531	-87,03
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	155329	212497	285378	130049	83,72
Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами	3884	3675	8154	4270	109,94
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	51	951	24	270	-52,94
Дебіторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	137340	151493	233298	95956	69,87
Інша поточна дебіторська заборгованість	5772	5351	418	-5354	-92,76
Гроші та їх еквіваленти	17455	34704	13430	-4025	-23,06
Витрати майбутніх періодів	1161	419	884	-277	-23,86
Інші оборотні активи	8133	7967	3087	-5046	-62,04
Усього оборотних активів	462728	521212	666776	204048	44,10

Отже, за період 2019-2021 рр. бачимо збільшення оборотних засобів ТОВ «Укравтозапчастина» на 204048 тис. грн або на 44,10%, що відбулося через те, що зросли такі елементи оборотних засобів як: борг дебіторів за продукти, виконані роботи, надавані послуги та товар на 130049 тис. грн або на 83,72%; дебіторської заборгованості за розрахунками за виданими авансами на 4270 тис. грн або на 109,94%; дебіторської заборгованості із внутрішніх розрахунків на 95956 тис. грн або на 69,87%.

Результативність роботи підприємства прямо має залежність від розміру, складу і джерел вкладення коштів в оборотні засоби. Тому для оцінки джерел фінансування оборотних активів підприємства проведемо аналіз складових капіталу ТОВ «Укравтозапчастина», який був направлений на фінансування оборотних активів підприємства (табл. 2.8).

Таблиця 2.8
Оцінка джерел фінансування оборотних активів
ТОВ «Укравтозапчастина» за 2019-2021 рр., тис. грн

Джерела фінансування ОА	2019 рік	2020 рік	2021 рік	Відхилення 2021 до 2019 р.	
				Тис. грн	%
Власний капітал	41791	54087	106802	65011	155,56
Довгострокові зобов'язання	199260	207018	201670	2410	1,21
Поточні зобов'язання	221677	260107	358304	136627	61,63
Всього	462728	521212	666776	204048	44,10

Варто відзначити, що протягом 2019-2021 рр. джерелами фінансування оборотних активів ТОВ «Укравтозапчастина» були власний капітал, довгострокові та поточні зобов'язання.

Отже, упродовж 2019-2021 рр. відбулося зростання фінансових ресурсів, які були залучені для фінансування оборотних активів ТОВ «Укравтозапчастина» на 204048 тис. грн або на 44,10%. Збільшення загального обсягу фінансування оборотних активів ТОВ «Укравтозапчастина» відбулося за рахунок зростання власного капіталу, направлено на забезпечення фінансування оборотних активів на 65011 тис. грн або на 155,56%, довгострокових зобов'язань на 2410 тис. грн або на 1,21% та поточних зобов'язань на 136627 тис. грн або на 61,63%.

Частина оборотних активів, як правило, фінансується за рахунок власного капіталу. В таблиці 2.9 наведено динаміку частки власних обігових коштів в оборотних активах.

Таблиця 2.9

Динаміка частки власних обігових коштів в оборотних активах
ТОВ «Укравтозапчастина» протягом 2019-2021 рр.

Назва показника	2019 р.	2020 р.	2021 р.	Відхилення 2021 до 2019 рр.	
				Тис. грн	%
Оборотні активи, тис. грн.	462728	521212	666776	204048	44,10
Власні обігові кошти, тис. грн.	41791	54087	106802	65011	155,56
Частка власних обігових коштів, %	9,03	10,38	16,02	6,99	77,35

Отже, протягом 2019-2021 рр. власний капітал у ТОВ «Укравтозапчастина» значно більший за вкладені в оборотні активи кошти. Упродовж 2019-2021 рр. частка власних обігових коштів в ТОВ

«Укравтозапчастина» збільшується. Для формування певної групи активів повинна відповідати певна група пасивів із відповідним строком погашення.

Виходячи з цього принципу необоротні засоби й незмінна частка оборотних засобів мають формуватися за рахунок власного капіталу та довгострокових зобов'язань, при цьому ці джерела передусім спрямовуються на формування необоротних активів, а їх залишки – на формування оборотних активів.

Джерелами формування змінної частини оборотних активів повинні виступати поточні зобов'язання. Проте таке співвідношення порушується на практиці через різні обставини.

2.3. Оцінювання ефективності управління оборотними засобами ТОВ «Укравтозапчастина»

Політика фінансування оборотних активів упродовж 2019-2021 рр. відрізняються обсягом фінансування. У табл. 2.10 представимо основні показники оцінки рівня фінансування оборотних активів у ТОВ «Укравтозапчастина».

НУБІП УКРАЇНИ

Таблиця 2.10

Основні показники оцінки політики фінансування оборотних активів у

ТОВ «Укравтозапчастина» упродовж 2019-2021 рр.

Назва показнику	Роки			Відхилення 2021 до 2019 рр.	
	2019 р.	2020 р.	2021 р.	Тис. грн	%
Виручка чиста від реалізації продукції (послуг, робіт, товару), тис. грн	1659649	2024684	2706103	1046454	63,05
Чистий прибуток, тис. грн	60745	129631	164523	103778	170,84
Оборотні активи, тис. грн	455795	515442	665474	209679	46,00
Сума засобів, тис. грн	628457	703633	960957	332500	52,91
Питома вага ОА у загальній сумі усіх активів, %	72,53	73,25	69,25	-3,27	-4,52
Прибутковість оборотних активів	13,33	25,15	24,72	11,40	85,50
Оборотність оборотних активів	3,64	3,93	4,07	0,43	11,68

Отже, упродовж 2019-2021 рр. частка оборотних активів ТОВ «Укравтозапчастина» у загальній сумі усіх активів зменшилася на 3,27%, що пов'язано із одночасним зростанням обсягу оборотних активів на підприємстві на 209679 тис. грн або на 46,00% та чистого прибутку підприємства на 103778 тис. грн або на 17084%. Позитивним моментом у діяльності ТОВ «Укравтозапчастина» стало зростання прибутковості оборотних активів упродовж 2019-2021 рр. на 11,40% та збільшення оборотності оборотних активів на 0,43. Упродовж 2019-2021 рр. ТОВ «Укравтозапчастина» притаманна помірна політика фінансування оборотних активів. Зміст помірного підходу допускає, що постійна частина оборотних активів фінансується за рахунок власного й довгострокового позикового капіталу, в той час як короткостроковий позиковий капітал фінансує всю частину змінної частини оборотних активів.

Оцінку ефективності використання оборотних активів здійснено на основі показників ділової активності в ТОВ «Укравтозапчастина» (табл. 2.11).

Таблиця 2.11

Динаміка показників ділової активності в ТОВ «Укравтозапчастина»

у 2019-2021 роках

Назва показника	01.01.2020	01.01.2021	01.01.2022	2021 до 2019 рр.
	2	3	4	5
Оборотність дебіторської заборгованості	10,685	11,009	10,871	0,186
Оборотність кредиторської заборгованості	18,29	21,491	21,814	3,524
Період погашення дебіторської заборгованості, днів	34	33	34	-1
Період погашення кредиторської заборгованості, днів	20	17	17	03
Оборотність постійних активів	10,014	11,631	11,356	,342
Оборотність активів	2,641	3,04	3,251	0,61
Оборотність чистих активів	4,08	4,556	4,729	0,649
Оборотність товарно-матеріальних запасів	9,515	12,802	18,146	8,631
Період обороту товарно-матеріальних запасів, днів	38	29	20	-18
Тривалість операційного циклу, днів	73	62	54	-19
Тривалість фінансового циклу, днів	53	45	37	-16

Отже, коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості протягом 2019-2021 рр. збільшився на 0,186, також спостерігаємо зростання оборотності кредиторської заборгованості на 3,524. У зв'язку зі зростанням оборотності дебіторської та обертання кредиторського боргу, бачимо зменшення середнього часового періоду погашення заборгованості дебіторів рівно на день та періоду погашення кредиторської заборгованості на 3 дні. Результати дослідження показують, що оборотність кредиторської заборгованості перевищує оборотність дебіторської заборгованості, адже виникає зменшення коштів в обороті. Це може загрожувати фінансовій стабільності підприємства та потребує залучення додаткових джерел фінансування.

Зростання активів підприємства вплинуло на збільшення оборотності активів на 0,61. Доцільно звернути увагу на те, що під час 2019-2021 рр. сталося зниження періоду операційного циклу на 19 днів та скорочення тривалості фінансового циклу на 16 днів (рис. 2.3).

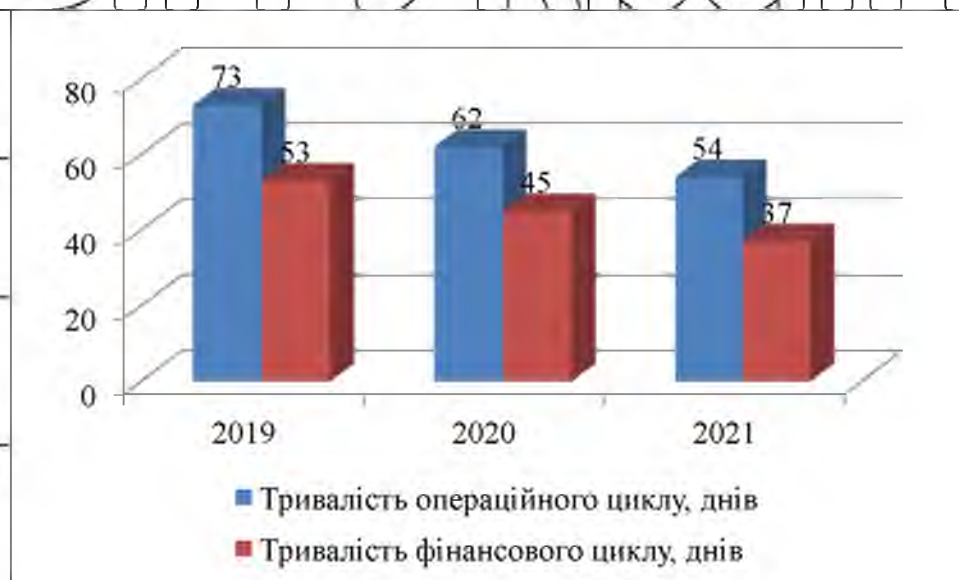

Рис. 2.3. Динаміка тривалості операційного та фінансового циклу на підприємстві «Укравтозапчастина» за 2019-2021 рр. (днів)

Варто зазначити, що позитивна величина фінансового циклу говорить про поліпшення фінансової дисципліни товариства.

Наявність власних оборотних активів (ВОА) на підприємстві «Укравтозапчастина» розраховується як різниця між його власним активом та необоротним активом (рис. 2.4).

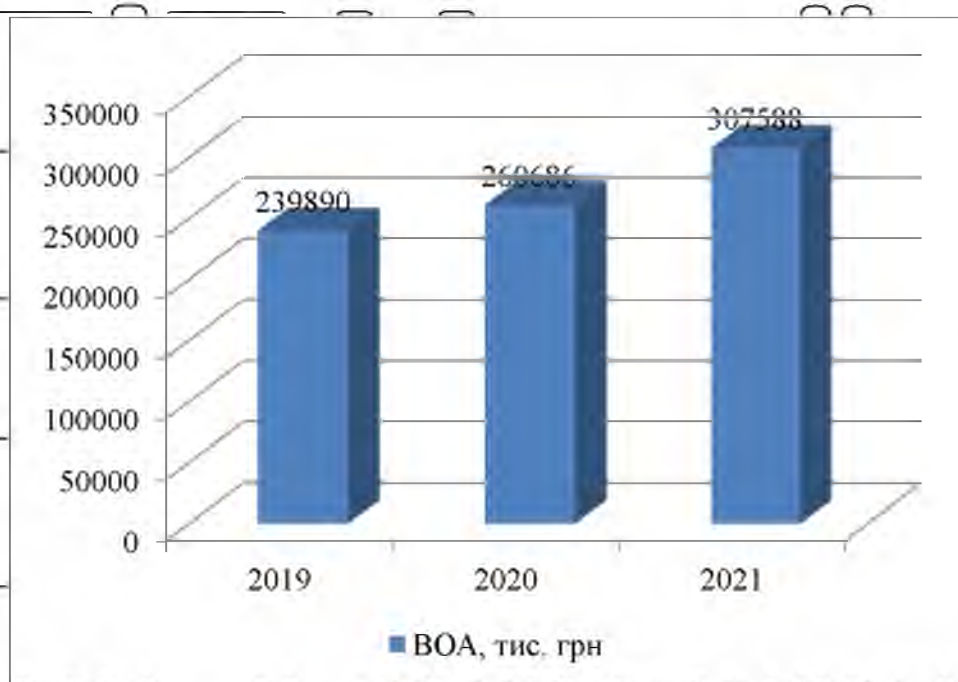

Рис. 2.4. Динаміка власних оборотних активів (ВОА) на підприємстві «Укравтозапчастина» за 2019-2021 рр. (тис. грн)

Сума своїх оборотних грошей означає ту долю оборотних засобів суб'єкта підприємництва, в яку можуть вкладатись гроші за рахунок власних грошових засобів. Позитивним моментом є присутність на товаристві «Укравтозапчастина» суми власних обігових коштів у додатному розмірі.

Динаміка підвищення цього показника в діяльності ТОВ «Укравтозапчастина» за аналізований період є позитивною тенденцією. У 2020 р. порівняно з 2019 р. спостерігається приріст цього показника на 20796 тисяч грн, в 2021 р. в зрівнянні із 2020 роком – на 46902 тис. грн.

Коефіцієнт забезпеченості ВОА розраховується як відношення величини чистої оборотних активів до величини оборотних активів підприємства (рис. 2.5).

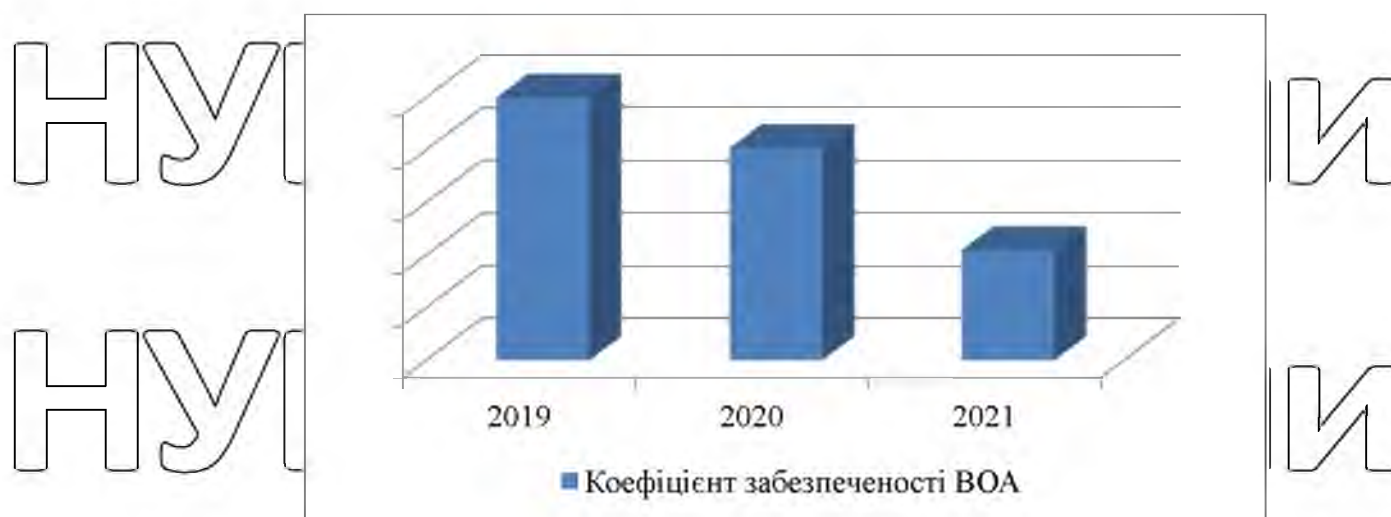

Рис. 2.5. Динаміка коефіцієнта забезпеченості BOA на підприємстві

«Укравтозапчастина» за 2019-2021 рр.

Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами

ТОВ

«Укравтозапчастина» в аналізованому періоді вище нормативного показника, що каже про змогу організації фінансувати оборотні засоби своїми коштами.

Важливою характеристикою ефективності управління оборотними активами вважається їхня ліквідність, що знаходиться при використанні 3 головних показників. Дослідимо динаміку коефіцієнта покриття ТОВ

«Укравтозапчастина»:

Рис. 2.6. Динаміка коефіцієнта покриття на підприємстві

«Укравтозапчастина» за 2019-2021 рр.

Обчислення розкривають те, що у вивченому часовому проміжку величина показника покриття набагато перевищує ту, що нормативна, що показує про спроможність товариства «Укравтозапчастина» погашати свою заборгованість вчасно. Проте поганим напрямом звичайно є спадання показника покриття в 2021 р. порівняно з 2019 р. на 0,224 пункту.

Дослідимо динаміку рентабельності оборотних активів ТОВ «Укравтозапчастина»:

Рис. 2.7. Динаміка рентабельності оборотних активів на підприємстві «Укравтозапчастина» за 2019-2021 рр., %

Отже, рентабельність оборотних активів ТОВ «Укравтозапчастина» у 2020 р. порівняно з 2019 р. підвищилась майже на 50%. Проте треба підкреслити, що в 2021 році в зрівнянні із попереднім дана величина зменшилася на 0,43%. Це пов'язано зі одночасним зростанням чистого прибутку та середньорічної вартості оборотних активів.

Із ціллю взяття до уваги джерел й інструментів дослідження оборотних засобів зробимо кореляційний аналіз результативності використання оборотних активів підприємства ТОВ «Укравтозапчастина».

Дієвим засобом оминуту багатьох обчислень вважається такий пакет як «Аналіз даних» у програмному комплексі Майкрософт Excel, що дає можливість недовго здійснювати математичні та фінансові розрахунки, робити моделі: багатofакторні нелінійні і лінійні. Можна допустити таке, що

зв'язок між ознаками: факторними та результативними відображається
нижченаведеним регресійним рівнянням:

НУБІП України

$$a_1 * x_1 + a_2 * x_2 + a_3 * x_3 + a_4 * x_4 + a_0 = y \quad (2.1)$$

де $0, 1, 2, 3, 4$ є індексами ;
 y – оборотні засоби (тисяч гривень),

x_1 – оборотні засоби у запасах ТМЦ (тисяч грн.),

x_2 – є грошовими засобами (тис. гривень).

a_0 – це вільний член регресійного рівняння,

НУБІП України

a_i – є показниками регресійного рівняння, що показують вплив на
кінцевий показник змінювання значення відповідного факторного показника

на одиницю вимірювання його ($i = 1, 4$).

Вхідні дані задля здійснення регресійно-кореляційного дослідження

зображено в таблиці 2.12:

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

Таблиця 2.12

Основні показники формування оборотних засобів товариства
(тисяч гривень)

Найменування показника	Рік				Відхилення 2021 до 2019 рр.	
	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	тис. грн.	%
Оборотні активи	361589	461567	520793	665892	204325	44,27
Оборотні активи в запасах товарно-матеріальних цінностей	87467	106045	56680	51510	-54535	-51,43
Грошові кошти	238286	17455	34704	13430	-4025	-23,06

Для проведення кореляційного аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства ТОВ «Укравтозапчастина» використаємо Майкрософт Ексел (надбудови «Аналіз даних та Кореляція»), одержані показники зобразимо в табл. 2.13:

Таблиця 2.13

Результати кореляційного аналізу оборотних активів підприємства

Показник	Оборотні активи	Оборотні активи в запасах товарно-матеріальних цінностей	Грошові кошти
Оборотні активи	1		
Оборотні активи в запасах товарно-матеріальних цінностей	0,977	1	
Грошові кошти	-0,612	-0,150	1

Оцінювання тісноти зв'язку аналізованих ознак відбувалось з застосуванням шкали Чеддока, воно показано в табл. 2.14.

Таблиця 2.14

Оцінювання тісноти залежності оборотних активів із факторними ознаками

Показник	Оборотні активи в запасах товарно-матеріальних цінностей	Грошові кошти
Оборотні активи	дуже тісний	помітний

Після проведення кореляційного дослідження можна відзначити те, що (табл. 2.14) між оборотними засобами й оборотними засобами у запасах

матеріальних та товарних цінностей сильно тісна залежність між чинниками, що залишилися й кількістю оборотних засобів/залежність помітна.

Для встановлення форми зв'язку між обсягом оборотних активів та факторами впливу використаво MS Excel (надбудова «Аналіз даних/Регресія»), результати представлені у табл. 2.15.

Таблиця 2.15
Регресійна статистика

Показник	Значення
Множинний R	0,99498
R-квадрат	0,99497
Нормований R-квадрат	0,99483
Стандартна помилка	6716,305

Скорегований коефіцієнт детермінації $R^2=0,99498$ (таблиця 2.16), що означає, що зміна кінцевого показника на 99,49% відбулася через зміну чинникових.

Таблиця 2.16
Дисперсійний аналіз

Назва показнику	1.df	2.SS	3.MS	4.F	5. Значення F
1.Регресія	4	1,3976	3,4875	6906,0763	0,0084
2. Залишок	1	47986687	47986687		
Всього	5	1,3976			

Вищенаведений дисперсійний аналіз показує те, що одержана модель надійна, регресійне рівняння (тобто коефіцієнти рівняння) є значущим (на 95%), немає впливу від випадкових чинників (таблиця 2.17).

Таблиця 2.17

Регресійний аналіз

Назва показника	Помилка стандартна	t-статистика	Значення P	Нижніє 95%	Верхніє 95%
Оборотні активи	63009,3	5,484105869	0,103736809	-436872,743	1164346,03
Оборотні активи в запасах товарно-матеріальних цінностей	7,79	-7,37889782	0,077437864	-160,270882	38,6631609

Грошові кошти	2,945	13,46610768	0,042595754	4,329894332	79,2513448
---------------	-------	-------------	-------------	-------------	------------

За даними регресійного дослідження (таблиця 2.17), через те, що у всіх цих засобах Р-значення становить менше за 0,5, тоді коефіцієнти є ненульовими, таким чином, факторні ознаки на у мають вплив.

Для параметрів регресійної лінії інтервалами надійними є:

$$-160,27 < a_1^* < 38,66;$$

$$4,33 < a_2^* < 79,25.$$

Рівняння множинної регресії виглядає ось так:

$$y = -63,95 \cdot x_1 + 43,98 \cdot x_2 + 382689,26$$

(2.2)

Таким чином, якщо оборотні засоби у запасах матеріальних і товарних цінностей збільшаться на один, то тоді оборотні засоби знизяться на суму 63,95 тис. грн; а коли грошові засоби збільшуються, то оборотні засоби зростуть на 43,98 тис. грн.

Задля вивчення впливу переміни питомої ваги чинникової ознаки на результат в гіпотезі тій, що дія інших ознак чинників не наявна, варто знайти показники еластичності:

$$\varepsilon = a_j \times \frac{x_j}{\bar{y}} \cdot \bar{y} = 1,399 \quad (2.3)$$

Таким чином, якщо оборотні засоби у запасах матеріальних та товарних цінностей мають збільшення на 1%, то тоді оборотні засоби на 0,599% будуть зменшуватись; а якщо грошові засоби матимуть зростання на 1%, то тоді оборотні засоби будуть зменшуватись на 0,0999%.

Таким чином, у всьому комплексі чинників, на нашу думку, найбільш значний вплив на створення оборотних засобів компанії «Укравтозапчастина» мають вплив перелічені фінансові чинники: оборотні засоби у запасах матеріальних та товарних цінностей і грошові кошти.

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ НА ДОСЛІДЖУВАНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

3.1. Оптимізація джерел фінансування оборотних активів

Керування оборотними засобами можна оглянути як складову менеджменту, який ділиться на зазначені частини: керування створенням і керування застосуванням засобів. Задля того, щоб визначитись із методами керування засобами, треба їх зрівнювати з завданнями підприємницької стратегії товариства.

Удосконалення стану засобів товариства «Укравтозапчастина» пов'язане від покращення результативності виробництва і його комерційної діяльності. В залежності від власного ставлення до економічних ризиків, керівники чи власники організації обирають один переглянутий спосіб вкладення коштів у засоби. Знаючи те, що на сьогодні довготермінові кредити фірмам фактично не дають, визначена модель вкладення грошей в засоби буде являтися собою співвідношення позичкового та власного капіталу, що означає покращити його склад із даних позицій.

Програма вдосконалення стану засобів організації має бути направленою, по-перше, на рішення існуючих проблем. Через те визначимося з проблемами, що нині наявні в товаристві «Укравтозапчастина». Так, до них мають відноситись:

- зростання заборгованості дебіторів за продукцію, товари та надавані послуги;
- ріст боргу з оплачувань праці;
- велике зменшення чистого доходу від реалізування продуктів;
- зменшення величини прибутку чистого, а за ним відповідно й рентабельності господарювання;

- вкладення грошей у діяльність за допомогою грошей кредиторської заборгованості;

- великий період обертання кредиторського боргу і боргу дебіторів;

- значний часовий період циклу операційного;

- є із ліквідністю проблеми;

- не наявний оборотний власний капітал;

- критичний вид фінансової стійкості.

Теж потрібно зробити список конкретних дій, що повинні бути виконані

в всіх встановлених шляхах для досягнення власної цілі – удосконалення

становища оборотних засобів ТОВ «Укравтозапчастина». Зобразимо

зазначений список в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Список дій зі поліпшення стану оборотних активів

ТОВ «Укравтозапчастина» за кожним напрямом (авторський підхід)

Шлях	Список дій задля виконання
Покращення керування боргом дебіторів	Поліпшити позичкову політику та розрахунки з коштами
	Запровадити дії стимулів по факту розрахунків
	Здійснювати постійну перевірку розрахунків
Покращення керування кредиторською заборгованістю	Створити календар оплат і його виконувати
	Використати альтернативні джерела вкладення коштів у діяльність
	Спонукаати до поліпшення збуту, збільшуючи кількість своїх грошових засобів
Покращення керування вкладенням коштів у діяльність	Вибірання кращої стратегії вкладення коштів у оборотні засоби
	Наявність платоспроможності
	Забезпечення кількості, структури та прибутковості оборотних власних грошей

По-перше, задля зростання результативності роботи ТОВ «Укравтозапчастина» та покращення стану оборотних засобів фірми треба

впорядкувати склад її оборотних коштів та зробити зростання їхньої ліквідної

частки через зменшення сум боргу дебіторів.

Зокрема, основними напрямками роботи ТОВ «Укравтозапчастина» щодо зменшення суми боргу дебіторів повинні бути нижченаведені:

– використання методу-ABC перевірки боргу дебіторів;
 – поліпшення позикової політики товариства й розрахунків коштів;
 – використання нищіїх способів рефінансування боргу дебіторів.

Специфічним завданням покращення керування боргами дебіторів фірми – це є визначення кращого відношення доходів від реалізування і розмірами боргів дебіторів. Так, як показало минуле дослідження, зменшення розмірів доходів компанії відбувалося одночасно із збільшенням розмірів боргів дебіторів. Інакше кажучи, навіть надавання великої відстрочки за платежами не стимулювало дебіторів компанії робити більшими розміри купівлі його товарів. Таким чином, даний метод не потрібно використовувати, а треба встановити дії задля спонукання клієнтів платити за одержані продукти фактично при їх надходженні. Головний вихід з зазначеної ситуації, на нашу думку, – це є спонукання до найбільшої кількості розрахунків по факту реалізування продуктів. Це спонукання може відбуватися через надавання деяких знижок при оплаті по факту реалізування продуктів, послуг і товарів, або ж спершу наперед.

Отже, буде отриманим довготерміновий позитивний результат для виробничої діяльності ТОВ «Укравтозапчастина». Позитивним результатом роботи в області торгівлі стало теж зростання прибутковості, себто результативності господарської діяльності товариства «Укравтозапчастина».

Але, на нашу думку, краще мати середній, проте стабільну величину прибутковості при зростанні збуту, зростанні розмірів ліквідних засобів та, а отже, зростанні платоспроможності і удосконаленні фінансового стану фірми. Станом у 01.01.2022 році в середньому націнка в компанії склала 15%, що давало можливість забезпечувати загальну прибутковість виробничої діяльності організації на такому рівні як 7,7%.

Через це, задля покращення стану засобів ТОВ «Укравтозапчастина», пропонуємо зробити постійну ставку прибутковості на такому рівні як 15% даного буде абсолютно досить задля того, щоб поступово поліпшувати

діяльність та при цьому у найкоротші строки значно удосконалити фінансовий стан організації, тому що спадання цін на продукти та товари призведе до зростання розмірів продажів та, таким чином, ріст розмірів грошей задля фінансування нинішньої діяльності.

Ще є один значущий момент для фірми – це є забезпечення потрібної кількості, структури й прибутковості оборотних коштів. На стратегічну та нинішню ефективність оборотних засобів має впливає відношення джерел їхнього вкладення грошей.

Якщо при сталому значенні короткотермінових (тобто це поточних) зобов'язань зростатиме величина своїх джерел й довгострокових кредитів, то тоді фінансова стійкість та платоспроможність збільшуватимуться, проте буде знижуватися результативність застосування власного капіталу.

Навпаки, при сталій величині свого капіталу й довготермінових зобов'язань ріст суми короткострокових кредитів в сформовуванні оборотного капіталу буде призводити до зниження значення робочого чистого капіталу. При цьому можливе досягнення стратегічного росту ефекту фінансового важеля, проте через ріст обсягу поточних зобов'язань та зростання частоти виплачувань боргу буде зменшуватись фінансова стійкість та платоспроможність в короткотерміновому часовому періоді.

Також, так як одна з головних проблем фірми полягає в неефективній політиці вкладення грошей у діяльність, важливого дією є розроблення нової політики вкладення коштів у діяльність із обґрунтуванням змоги залучення грошових засобів із інших джерел, альтернативних боргу дебіторів. Проблема керування заборгованістю дебіторів має вимоги ретельного оброблення, так як, по-перше, це є питанням економічної стійкості, а це значить безпеку підприємства. Пускаючи дебіторський борг так сказати «в вільне плавання», менеджери і господарі компаній цим самим звільняють себе самих від затрат сил та часу, що треба задля того, щоб зробити порядок в даній сфері (вивчення «дебіторки», розроблення документації, контроль за діями колег і т. п.).

Отже, якщо не може бути ймовірності ще одного замовлення, тоді краще відмовити клієнту в комерційній позиції й таким чином уникнути збитку. В більшості фірм нехтують перевіркою боргу дебіторів, що призводить до певних поганих наслідків, а саме:

1. Втрата грошових засобів. Це зумовлено проблемою фірм одноденвок, що одержали без різних адекватних підстав відстрочення на оплату та борг, що у висновку не повернули. Із цієї компанії брати буде нічого, при цьому навіть винесення вирішення суду не гарантує отримання грошових засобів.

2. Втрата економічної стійкості організації. В тому випадку, коли борг дебіторів не був оплачений, фірмі нічим буде робити обов'язкові оплати, що в неї наявні.

3. Низька ефективність застосування ресурсів фірми. Погашенням боргів, як потрібно, займаються у компанії значна кількість людей: директор, юристи, а й теж управлінці. На це усе входить багато часу, що могло б бути застосоване ефективніше, допустимо, на якісь нове проектування і розвиток також. Крім даного, треба пам'ятати й про затрати суду при стягненні певної заборгованості, які складають великі суми.

Позбавлення чи занепад підприємницької репутації. В бізнесі має роль усе, проте ділова репутація та взаємозв'язок із клієнтами займає велике значення. Якщо раптом фірма відвантажила продукти одному покупцю, слідом, продукція іншому не надійшла. Чи інша організація набагато пізніше одержала продукти. У результаті відносини із клієнтами можуть бути погіршені. Проте, перш за все, окрім проблем із репутацією компанії, можуть виникнути й економічні проблеми. Замовник, котрий зацікавлений у заключенні угоди не буде чекати, а заключить її із іншою організацією. Природно, не йдеться про затовареній у складі продуктів, та котру фірмі потрібно продавати на різних умовах.

Позбавлення переваг в боротьбі, конкуренції. Всі дебіторська заборгованість вважаються замороженими грошима. При тому вони чи власні,

чи позичкові. За позичені кошти треба платити проценти, а свої гроші можна інвестувати у бізнес, із котрого в результаті можливо одержувати доходи. В будь-якому результаті є потреба у додаткових затратах, які мають назву альтернативні. Дуже детальний аналіз, як правило, знаходить наявність й інших проблем. При тому потрібно розглядати в комплексі всі організації.

Зрозуміло одне – дебіторський борг - це додаткове навантаження у суб'єктів господарювання, та, як свідчить практика, не будь-яка компанія зможе її винести.

Ефективним контролем боргу дебіторів є відокремлений облік головних його видів: простроченої і непростроченої. Непрострочений дебіторський борг називають такі борги, що належать до інших осіб за зобов'язаннями, на час складання балансу дати виконання, котрих не наступили. Такі борги можуть бути одержані при відповідному виконанні боржником власних зобов'язань. Таким чином, дана дебіторська заборгованість до погашення може бути.

Простроченим дебіторським боргом називають такий, що належить до будь-яких інших людей за зобов'язаннями, на етапі складання балансу, час виконання яких прийшов та порушені боржниками.

Інвентаризація розрахунків із агентами сприяє знаходженню «дебіторки», що ведеться у належному порядку перед збиранням річного звіту. Проте лише цього недостатньо задля того щоби одержати точну інформацію, за становище розрахунків, оскільки проблеми із замовниками здатні виникнути й впродовж року звітного [34]. Звідси виходить те, що основним способом спостереження за боргом дебіторів є часте (якщо точно – щомісяця,) порівняння розрахунків з замовниками. Якщо кількість працівників може

дозволити, тоді контроль краще робити два рази і більше на місяць. Це, перше за ксе, залежить від людського фактору. Мотивація працівників із продавання часто «зав'язана» на збиранні грошей, що є вірним. Проте працівники

фінансового відділу застосовують задля такого різні способи, й не усі вони, як говорить правило, бувають в інтересах фірми. Таким чином, комплексний підхід важливий, що включає організаційні дії, пов'язані із економічним

контролем, паралельно застосовуючи методи й способи мотивування працівників організації.

На думку багатьох, менеджери фінансової і економічної служби лише заважають та зупиняють розвиток бізнесу. Проте, якщо глянути із об'єктивної точки зору, – це є якір, потрібний кожному кораблю. В даній ситуації дії із контролю, що проводяться даною службою у роботі із боргами дебіторів, дозволяють повернути у компанію значний обсяг грошових засобів. Навіть один факт введення дій із контролю дисциплінує співробітників із продажу.

Отже, проведені дії із керування дебіторською заборгованістю поділяються на заходи, у котрих організаційний характер та заходи, що будуть направлені на проведення оцінки всіх показників боргу дебіторів.

Отже ми визначилися з різними заходами програми удосконалення становища активів товариства «Укравтозапчастина». Тепер потрібно встановити відповідальних людей щодо її виконання (табл. 3.2).

Таблиця 3.2
Визначення відповідальних людей і дат виконання завдань всіх напрямів удосконалення стану оборотних активів

ТОВ «Укравтозапчастина» (авторський підхід)

Задача 1	Відповідальна людина 2	Кінцева дата виконання 3
Покращення керування дебіторською діяльністю		
Вдосконалити позичкову політику та розрахунки коштів	Директор з фінансів	01.04.2023
Запровадити дії стимуляції розрахунків по факту	Завідуючий відділу збуту	01.05.2023
Продовження табл. 3.2		
Покращення керування кредиторською заборгованістю		
Забезпечити ефективну перевірку розрахунків	Завідувач планового економічного відділу	01.05.2023
Зробити календар оплат і забезпечити його виконання	Управлінець планового економічного відділу, директор з фінансів	01.04.2023
Застосувати альтернативні джерела фінансування діяльності	Фінансовий директор	31.12.2023

Стимулювати збут та збільшувати обсяги своїх грошових коштів	Завідувач відділу збуту	31.12.2023
Покращення керування фінансуванням діяльності		
Вибірання оптимальної стратегії вкладення коштів у оборотні активи		01.04.2023
Забезпечення платоздатності	Директор з фінансів	31.12.2023
Забезпечення необхідного обсягу структури та прибутковості своїх оборотних коштів		31.12.2023

Головні зміни пропонується робити, починаючи, переважно, із другого кварталу 2023 р. Таким способом, менеджери ТОВ «Укравтозапчастина»

будуть мати час не тільки на розроблення нових менеджерських підходів, політик, стратегій та т.д., але й на розгляд їх на Загальних акціонерних зборах, із ціллю ухвалення прийнятих вирішень повністю всіма господарями фірми.

Ті ж заходи, що вимагають удосконалення показників діяльності товариства та, зокрема, збільшення його платоспроможності, поліпшення структури та підвищення прибутковості своїх оборотних коштів тощо, мають бути здійснені до завершення наступного року. Це значить, що маєтись на увазі, що наслідки управлінських рішень, направлених на виконання висунутих завдань, мають бути помітними уже в звітності за рік товариства «Укравтозапчастина»

за наступний рік.

Отже, ми сформували список відповідальних людей і кінцевих дат виконання заходів всіх напрямів програми вдосконалення стану оборотних коштів компанії «Укравтозапчастина». Детальні розробки стратегій, політик, методик менеджменту тощо мають здійснюватись уже вказаними відповідальними працівниками або підпорядкованим їм працівникам.

Орієнтуючись на встановлену ціль і сформувавши очікуваний ефект покращення процесу одержання фінансових ресурсів, ТОВ «Укравтозапчастина» треба визначити їх джерела, основуючись на критеріях вибору, факторах: зовнішніх і внутрішніх. Потрібно відмітити, що самофінансування чи використання своїх фінансових ресурсів є для товариства «Укравтозапчастина» найбільш бажаним, але не здатне

задовольнити всі необхідності організації, що призводить до застосування кредитних, залучених джерел чи бюджетного фінансування.

Фінансування ТОВ «Укравтозапчастина» є цілеспрямованою діяльністю. У процесі залучення фінансових ресурсів ТОВ «Укравтозапчастина» здійснюється рішення наступних заходів:

знайдення найефективнішого джерела фінансування;
встановлення найкращого відношення джерел фінансування оборотних активів ТОВ «Укравтозапчастина»;

забезпечення прибутковості осучаснення й будівництва магістральних газопроводів та на них об'єктів;

покращення взаємовигідних відносин із постачальниками, субпідрядниками і вкладниками коштів стосовно надавання продукції, послуг й фінансів;

забезпечення безупинного фінансування оборотних засобів товариства «Укравтозапчастина»;

визначення і реалізація тактичних, теперішніх цілей і стратегічних відтворення;

досягнення і утримання кращих величин показників фінансової стійкості, платоспроможності і ліквідності ТОВ «Укравтозапчастина».

Таким чином, формування і використання оборотних активів зв'язане із ризикованістю економічних втрат як у умовах недостачі оборотних засобів, так й при їхньому надлишку. Отже, на основі аналізу ефективності оборотних активів повинна будуватися фінансова політика управління оборотними активами підприємства.

3.2. Застосування сучасних технологій в системі управління оборотними активами на підприємстві

У сучасних умовах абсолютно об'єктивною необхідністю є запровадження в ТОВ «Укравтозапчастина» дієвого оперативного контролю

за використанням оборотних активів, підвищення ефективності їх використання. Основною складовою оборотних активів підприємства є дебіторська заборгованість, яка негативно впливає на діяльність ТОВ

«Укравтозапчастина». Тому доцільно розробити заходи із удосконалення процесу управління дебіторською заборгованістю досліджуваного підприємства. Контроль та облік за станом поточної дебіторської заборгованості повинен здійснюватися за такими основними етапами:

- аналіз рівня та складу дебіторської заборгованості підприємства;
- вибір типу кредитної політики підприємства стосовно покупцям,

тобто, у яких формах здійснювати реалізацію продукції кредит, і який тип кредитної політики слід обрати підприємству – з високим чи низьким рівнем кредитного ризику;

- визначення можливої суми оборотного капіталу, що спрямовується у дебіторську заборгованість;

формування системи кредитних умов: період надавання кредиту (позиковий період), обсяг кредиту, який надається (ліміт позики), ціна надавання позики (механізм цінових знижок коли відбуваються негайні розрахунки за куплену продукцію), а також система штрафів, коли відбувається прострочення виконання зобов'язань споживачами;;

формування стандартів оцінки покупців та диференціація умов надання кредиту.

Серед довгострокових заходів щодо реалізації політики управління дебіторською заборгованістю в ТОВ «Укравтозапчастина» можна виокремити систему пропонування знижок дебіторам за вчасний платіж за поставлену продукцію, до прикладу:

знижка із-за авансу;;

обчислення за приблизною схемою «3 на 15 повністю 30», тобто при

обчисленні впродовж 15 днів з моменту одержання товару пропонується 3% знижка, при платежі із шістнадцятого по 30 день – платиться вся вартість

товару, більше тридцять днів – передбачається штраф в розмірі, визначеному у угоді.

При зменшенні дебіторського боргу зменшиться ліквідність товариства та як наслідок буде мінятися величина ризику. Визначимо вплив на стан дебіторської заборгованості ТОВ «Укравтозапчастина» впровадження системи надавання знижок за вчасну оплату доставленого товару. За рахунок можливостей програмного забезпечення Майкрософт Excel були визначені дані параметри дебіторського боргу і чистого доходу від реалізування продуктів при встановленні різних політик знижок (табл. 3.3).

Таблиця 3.3
Параметричне дослідження стану заборгованості дебіторів і чистого доходу із реалізування продукції компанії «Укравтозапчастина»

Назва показника	2021 рік	Надавання знижок:		
		«3 на 15 30 повна»	«4 на 20 30 повна»	«5 на 15 30 повна»
Заборгованість дебіторів за товари, роботи, виконані послуги, тисяч грн	4220,3	3466,55	3781,39	3109,52
Чистий дохід від реалізування продукції, тис. гривень	23719,2	23718,21	23553,17	23470,15
Зміна вартості заборгованості дебіторів, тисяч грн	-	-753,75	-438,91	-1110,78
Змінювання вартості заборгованості дебіторів %	-	-17,86	-10,39	-26,32
Змінювання вартості доходу із-за реалізації, тис. гривень	-	-0,99	-166,03	-249,05
Змінювання вартості доходу із-за реалізації, %	-	-0,42	-0,69	-1,05

За даними обчислень в табл. 3.3, можна дійти даних висновків:

«3 на 15, 30 повна» – при впровадженні такої системи надавання товарних знижок сума по плану дебіторської заборгованості за надані товари, виконані роботи і послуги товариства «Укравтозапчастина» становитиме 3466,55 тис. грн, що на 753,75 тис. грн чи на 17,86% менше порівняно з рівнем 2021 року. При цьому величина чистого доходу від реалізування продукції знизиться на 0,99 тис. грн, чи на 0,42%;

«4 на 20 30 повна» – при впровадженні даної системи надавання товарних знижок сума по плану дебіторської заборгованості за представлені товари, надані роботи і виконані послуги фірми «Укравтозапчастина» становитиме 3781,39 тис. грн, що на 438,91 тис. грн чи на 10,39% менше порівняно з рівнем 2021 року. При цьому величина чистого доходу із-за реалізування продукції знизиться на 166,03 тис. грн, чи на 0,69%;

«5 на 15 30 повна» – при запровадженні такої системи надавання товарних знижок сума по плану заборгованості дебіторів за представлені товари, надані роботи і виконані послуги фірми «Укравтозапчастина» становитиме 3109,52 тис. грн, яка на 1110,78 тис. грн чи на 26,32% менше в зрівнянні з рівнем 2021 року. При цьому величина чистого доходу від реалізування продукції знизиться на 249,05 тис. грн, чи на 1,05%.

Отож, за проведеним дослідженням можливих способів надавання товарної знижки покупцям із-за вчасного платежу за доставлену продукцію було визначено те, що найменш результативним способом це є варіант «4 на 20, 30 повна», за котрим зменшення величини заборгованості дебіторів буде найменшим, а сплачування за запровадження таких дій (зменшення чистого доходу від реалізування) – достатньо вкливою. Варіант «5 на 15, 30 повна» теж відхиляється, хоч за способом зменшення дебіторської заборгованості - це є найбільшим, найвищою теж це є й сплата за запровадження таких дій.

Найкращим - це є встановлення знижок за схемою «3 на 15, 30 повна» – зниження товарної заборгованості дебіторів за даним способом складає 17,86% рівня 2021 р., а сплата за проведення заходу найменша в досліджених варіантів – 0,99 тис. грн, чи 0,42%.

Аграрним підприємствам невеликих розмірів, таким як ТОВ «Укравтозапчастина», які не мають численної бухгалтерської, фінансової та економічної служб, потрібно було б делегувати повністю завдання фінансового і облікового керування консалтинговим організаціям. Дане практикування є достатньо поширеним у економічно розвинутих державах, що дає можливість зосереджувати зусилля на підвищенні результативності

реалізування сільгосппродукції. Дуже актуальним це є саме для фермерських господарств, управлінці котрих мають вузьку спеціалізацію і недосить компетентні в фінансовому менеджменті.

Отже, для товариства «Укравтозапчастина» рекомендовано втілювати комплекс дій стосовно підвищення результативності керування заборгованістю дебіторів, в який входить, по-перше, проведення операції факторингу на суму боргів дебіторів за товари, виконані роботи та надані послуги до 1 року, що дасть змогу збільшити суму грошових засобів на рахунках товариства. По-друге, варто впроваджувати систему пропонування знижок покупцям за вчасний платіж за доставлену продукцію.

Проведемо прогнозування рентабельності ОА за рахунок управління оборотними активами в ТОВ «Укравтозапчастина». Розрахуємо таблицю значень для рентабельності ОА за рахунок управління оборотними активами в ТОВ «Укравтозапчастина» (табл. 3.4).

Таблиця 3.4
Розрахунок теоретичного значення рентабельності ОА за рахунок управління оборотними активами в ТОВ «Укравтозапчастина» (власні розрахунки)

t (період)	Y_t (рентабельність ОА, тис. грн.)	t^2	$Y_t * t$
1	13,33	1	13,33
2	25,15	4	50,30
3	24,72	9	74,16
10	63,2	30	137,79

Використовуючи формули 3.1 та 3.2, визначимо економетричні параметри рентабельності ОА за рахунок управління оборотними активами в ТОВ «Укравтозапчастина».

$$a_0 = \frac{\sum Y_t - a_1 \times \sum t}{t} \quad (3.1)$$

де a_0 , a_1 – економетричні параметри;

Y_t – фактичне значення досліджуваного показника;

t – період проведення дослідження (роки) [11, с. 98].

$$a_1 = \frac{\sum Y_t \times t - \frac{(\sum Y_t) \times (\sum t)}{n}}{\sum t^2 - \frac{(\sum t)^2}{n}} \quad (3.2)$$

$$a_0 = \frac{187,39 - \frac{63,2 \times 10}{3}}{30 - \frac{(10 \times 10)}{4}} = 21,863.$$

$$a_1 = \frac{63,2 - \frac{21,863 \times 10}{3}}{3} = -51,81.$$

Функція прогнозу моделі рентабельності ОА за рахунок управління оборотними активами в ТОВ «Укравтозапчастина» матиме такий вигляд:

$$Y_t = -51,81 + 21,863 \times t$$

Розрахуємо прогнозні значення рентабельності ОА за рахунок управління оборотними активами в ТОВ «Укравтозапчастина» на наступні 3 роки:

$$Y_{2023 \text{ рік}} = -51,81 + 21,863 \times 4 = 35,64\% \text{ – прогноз значення рентабельності ОА}$$

за рахунок управління оборотними активами ТОВ «Укравтозапчастина» в 1-й рік прогнозування;

$$Y_{2024 \text{ рік}} = -51,81 + 21,863 \times 5 = 57,51\% \text{ – прогноз значення рентабельності ОА}$$

за рахунок управління оборотними активами ТОВ «Укравтозапчастина» в 2-й рік прогнозування;

$$Y_{2025 \text{ рік}} = -51,81 + 21,863 \times 6 = 79,37\% \text{ – прогноз значення рентабельності ОА}$$

за рахунок управління оборотними активами ТОВ «Укравтозапчастина» в 3-й рік прогнозування.

Для визначення прогнозованості рентабельності ОА за рахунок управління оборотними активами на основі вже існуючих тенденцій доцільно використати трендовий аналіз на основі кореляційно-регресійного методу, в основу якого покладені фактичні значення оборотних активів.

Побудуємо трендову модель зміни рентабельності ОА за рахунок управління оборотними активами ТОВ «Укравтозапчастина» (рис. 3.1).

Рис. 3.1 Трендова модель рентабельності ОА за рахунок управління оборотними активами ТОВ «Укравтозапчастина» (тис. грн.) (власні розрахунки)

Отже, відповідно до проведеного розрахунку прогнозованої моделі рентабельності ОА за рахунок управління оборотними активами ТОВ «Укравтозапчастина», можна сказати, що прогнозується зростання величини рентабельності ОА ТОВ «Укравтозапчастина» – у 2024 році, порівняно з 2023 роком, відбудеться зростання показника на 21,86%. Дана методика прогнозування показника ефективності управління оборотними активами підприємства може бути використана підприємствами з багатосерійним, масовим виробництвом продукції під час короткострокового прогнозування та організації оперативного управління виробництвом на підприємстві.

3.3. Формування стратегії управління оборотними активами ТОВ «Укравтозапчастина»

Управління оборотними активами має першорядне значення.

Підприємство має постійно перебувати у процесі балансування, зміни та оновлення оборотного капіталу з метою збереження та зміцнення конкурентоспроможного фінансового стану.

Забезпечення оперативності фінансового та виробничого циклів діяльності організації є важливою складовою системи управління. Вироблення досконалого механізму управління операційним циклом реалізується за допомогою ефективного управління оборотними активами організації, що в даний час є актуальною проблемою, так оптимальний склад, досконала структура та ефективне використання оборотних активів забезпечує фінансову стійкість, платоспроможність та успішне функціонування ТОВ «Укравтозапчастина», що веде до максимізації його прибутку.

ТОВ «Укравтозапчастина» може підвищити ефективність використання оборотних активів за допомогою таких заходів:

- скорочення терміну виготовлення продукції за рахунок механізації робіт, удосконалення технологічних процесів, ширшого використання конструкцій, агрегатів і напівфабрикатів;

- скорочення виробничих запасів за допомогою поліпшення організації матеріально-технічного постачання, скорочення дальності їх транспортування;

- забезпечення економії матеріальних ресурсів, поліпшення їх зберігання та обліку, дотримання норм витрат матеріалів на одиницю продукції;

- удосконалення із замовниками та використання інших заходів щодо покращення платоспроможної та фінансової дисципліни, упорядкування ціноутворення на основі використання діючої системи економічного стимулювання.

Великий обсяг резервів підвищення ефективності використання оборотних активів вкладається безпосередньо в підприємство. У виробничій сфері це переважно стосується виробничих запасів. Основним способом скорочення виробничих запасів є управління; усунення надлишкових матеріальних запасів; покращення стандартизації; покращення управління поставками, включаючи встановлення чітких умов контракту на поставку та забезпечення його виконання, оптимізацію вибору постачальників та покращення транспортних операцій у ТОВ «Укравтозапчастина».

Стратегія управління оборотними активами є основною у загальній фінансовій стратегії підприємства. Керівники і фахівці більшості підприємств знайомі з тими чи іншими завданнями управління оборотним капіталом, і з цих завдань вирішуються для підприємства. Однак управління оборотними активами не втрачає своєї значущості та стає особливо важливим питанням для представників вищого керівництва аграрних підприємств. Вони усвідомлюють, що їм необхідно розвивати цю професійну галузь фінансової діяльності для забезпечення конкурентної боротьби як на внутрішньому, так і на міжнародному ринках.

Кожне підприємство має свій унікальний шлях розвитку, саме тому пріоритети у стратегії управління оборотними активами можуть поступово змінюватися в міру досягнення конкретних цілей. Від того, яким чином розподілені пріоритети і на які компоненти робиться основний наголос, залежить становище підприємства в конкурентному циклі. ТОВ «УкрАвтозапчастина» при нормуванні оборотних активів повинно здійснювати оперативний контроль за цільовим та ефективним їх використанням. Це вимагає запровадження такої системи, яка б сприяла щоденному контролю за надходженням і використанням матеріальних цінностей і здійсненню витрат на реалізації аграрної продукції. Важливу роль у цьому може зіграти відновлення нормативно-чекової системи планування, обліку та контролю на реалізації аграрної продукції із застосуванням внутрішньогосподарських чеків.

Формування структури джерел управління оборотними активами пов'язані з необхідністю врахування особливостей кожної з його складових. Власний капітал відрізняється простотою залучення, вищою «здатністю» отримання прибутку, достатня кількість забезпечує фінансову стійкість підприємства. Варто відзначити, що позиковий капітал, навпаки, має досить широкі можливості залучення, сприяє зростанню фінансового потенціалу підприємства та обсягів виробництва, збільшенню рентабельності та водночас є причиною виникнення фінансових ризиків, у тому числі пов'язаних з

кон'юнктурою ринку, зниженням прибутку, складністю залучення коштів.

Власні джерела управління оборотними активами на підприємстві формуються за рахунок прибутку, статутного та (або) резервного капіталу,

фондів накопичення та цільового фінансування. У процесі виробничої діяльності підприємств можуть утворюватися й інші джерела, які також

відносять до власних: перехідна заборгованість із заробітної плати співробітникам, відрахування на соціальне страхування, майбутні платежі постачальникам матеріальних ресурсів, відрахування на прибуток тощо.

Позикові кошти підприємств використовуються для фінансування

витрат на придбання основних та поточних активів, покриття сезонних потреб,

у тому числі необхідності тимчасового збільшення товарно-матеріальних запасів та дебіторської заборгованості, виплату податкових платежів. Вони

можуть бути представлені банківським (найпоширенішим джерелом),

інвестиційним (довгостроковим) кредитом. Джерелами позикових коштів

також можуть виступати комерційні кредити, які видаються іншими підприємствами та організаціями та можуть бути оформлені у вигляді позик,

векселів, товарного кредиту та авансового платежу. На стадії розвитку

виробництва підприємствами широко використовується емісія боргових

цінних паперів чи облігацій, але залучення таких джерел пов'язані з втратою прибутку майбутньому.

Для підвищення ефективності управління оборотними активами необхідно застосовувати нормативний метод обліку оборотних активів.

Нормативний метод – це ефективне управління запасами, процесами постачання, виробництва та збуту. Метод нормування дозволяє

сконцентруватися як підвищення швидкості процесів, а й у їх ефективності.

Крім того, поряд з якісними характеристиками він дозволяє отримати кількісний вимір ефективності, продуктивності та надійності процесів.

Основна увага в управлінні оборотними активами приділяється управлінню поточними запасами та запасами готової продукції. Для управління

поточними запасами необхідно створити систему прогресивних і нормативів

витрати матеріальних ресурсів. Основна мета створення даної системи полягає у науковій обґрунтованості, пропорційності та збалансованості планів, у глибокому виявленні та використанні резервів підвищення ефективності виробництва.

Прогресивні норми повинні задовольняти наступним основним вимогам: враховувати передовий виробничий досвід та його широке поширення під час виробництва цього виду продукції; орієнтувати планомірне використання досягнень науки і техніки, постійне вдосконалення методів організації виробництва; бути динамічними, встановлюватися на певний період часу та змінюватися відповідно до організаційних, технічних та економічних змін умов виробництва; бути технічно та економічно обґрунтованими, сприяти зниженню собівартості продукції.

За специфіковану норму виробничого запасу сировини та матеріалів приймають середнє значення запасу, мінімально необхідне та достатнє для забезпечення безперервного процесу виробництва. Вона визначається з урахуванням норми часу транспортного запасу, підготовчого, поточного (складського) та страхового запасів. Норма оборотних засобів у днях у частині поточного запасу обчислюється з середнього інтервалу між поставками за певний період (зазвичай, 90 днів), за страхову – половину норми поточного запасу, розрахунок підготовчої складової норми запасу береться з технологічних регламентів, які діють підприємстві. При нормуванні, з одного боку, визначається, який має бути запас у натуральному вираженні, з іншого – скільки в нього потрібно вкласти оборотних коштів. Норма запасу узгоджується з рівнем надійності забезпечення запасом. Розраховується відносна кількість днів на рік, протягом яких підприємство буде забезпечене запасом певного виду матеріального ресурсу за встановленою нормою.

Для побудови ефективних систем контролю за рухом запасів на підприємстві важливим є своєчасне розміщення замовлень на поповнення запасів та залучення в операційний оборот зайво сформованих їх видів. Це забезпечує вивільнення частини фінансових ресурсів, і навіть зниження

розміру витрат товарно-матеріальних цінностей. Тривале ефективне використання матеріальних та енергетичних ресурсів потребує організації економії сировини, матеріалів та енергетичних ресурсів, що мають охопити всі сфери діяльності ТОВ «Укравтозапчастина». Економічне використання матеріальних ресурсів надає вирішальний вплив зниження витрат виробництва, собівартості продукції, отже, підвищення прибутковості і рентабельності роботи підприємства. Доведення матеріальних запасів до реально необхідного та достатнього рівня сприяє вивільненню оборотних коштів, залученню додаткових матеріальних ресурсів у виробництво, а тим самим створює умови для випуску додаткової кількості продукції.

ТОВ «Укравтозапчастина» при запровадженні чекової системи може здійснювати оперативний контроль безпосередньо на процес реалізації аграрної продукції за станом оборотних засобів з однієї сторони, а з іншої – певні контрольні функції за їх цільовим та ефективним використанням залишаються в банках при здійсненні кредитування. Це створить необхідні передумови для більш ефективного використання оборотних засобів, оптимального співвідношення та розмежування їх на власні й позичені, посилення госпрозрахункових методів господарювання. У кінцевому результаті це дозволить ТОВ «Укравтозапчастина» правильно визначати потребу у власних фінансових ресурсах, оцінювати рівень забезпеченості господарств запасами, а в цілому на більш якісному рівні ефективно управляти оборотними засобами.

З вищевикладеного випливає, що оборотні активи аграрного підприємства ТОВ «Укравтозапчастина» видозмінюється з часом у процесі функціонування підприємства. Варто відзначити, що управління оборотними активами ТОВ «Укравтозапчастина» включає вироблення стратегії використання оборотних активів, і навіть їх фінансування. Успішне управління оборотними активами ТОВ «Укравтозапчастина» полягає у тому, щоб забезпечити фінансування фондів, які потрібні для поточної діяльності підприємства. Більше того, при виборі моделі управління оборотними

активами важливо знайти ту межу між платоспроможністю та рентабельністю, де певне оптимальне значення одного показника забезпечує максимальне значення іншого.

Отже, формування стратегії управління оборотними активами ТОВ «Укравтозапчастина» забезпечується здатністю моделювати фінансову ситуацію; виявляти необхідність змін, а також передбачати вектор та характер майбутніх змін; застосовувати в ході змін надійні інструменти та методи, реалізувати задуману стратегію, отримавши бажаний результат. Безперечно, вдалий варіант полягає в тому, щоб, добре розуміючи теоретичні основи та механізми управління оборотними активами, вміти їх адаптувати до особливостей ТОВ «Укравтозапчастина», зберігаючи при цьому суть завдань, що вирішуються.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ВИСНОВКИ

НУБІП України

Отже, за результатами проведеного дослідження варто зробити

відповідні висновки:

Досліджено сутність, класифікацію та джерела формування оборотних активів підприємства. Варто відзначити, що оборотні активи – це сукупність грошових коштів підприємства, необхідних для формування та забезпечення кругообігу виробничих оборотних фондів і фондів обігу. Правильне співвідношення між власними та позиковими джерелами створення оборотних активів відіграє важливу роль в укріпленні фінансового стану підприємства.

Виявлено особливості формування системи управління оборотними активами підприємства. Варто відзначити, що для ефективного використання оборотних активів потрібно дуже точно проводити їх аналіз, розробити методичку розрахунку оборотних активів для підприємства. Важливо також визначити стратегію управління оборотними активами, критерії аналізу, оцінку стану, проводити контроль над прийнятими рішеннями. Підвищення ефективності використання оборотних активів є головним фактором для збільшення прибутку на підприємстві, зростання капіталу, підвищення рентабельності, фінансової стійкості та конкурентоспроможності.

Досліджено зарубіжні моделі управління оборотними активами. Оскільки оборотні активи забезпечують належний баланс між активами і пасивами, це призводить до збільшення ринкової вартості акцій і, в свою чергу, до збільшення вартості підприємства. Визнаючи життєво важливе значення оборотних активів для забезпечення безперервної роботи підприємства, тому необхідно правильно оцінити потребу в оборотних активах підприємства. Варто відзначити, що потреба в оборотних активах підприємства повинна оцінюватися правильно, наскільки це можливо. Варто відзначити, що завищена оцінка оборотних активів може привести до блокування дефіцитних коштів в незайнятих активах. З іншого боку, недооцінка оборотних активів позбавить підприємство вигідних можливостей.

Проведено аналіз організаційно-фінансового стану підприємства. ТОВ «Укравтозапчастина» засноване в 1995 році, посідає лідируючі позиції на ринках тракторів, сільськогосподарської і спеціалізованої техніки, мототехніки, запасних частин, акумуляторів, шин, дисків, мастильних, експлуатаційних та ремонтних матеріалів. Протягом 2019-2021 рр. спостерігаємо поліпшення фінансового стану підприємства, що пов'язано зі збільшенням чистого прибутку в ТОВ «Укравтозапчастина» з 60745 тис. грн у 2019 р. до 164523 тис. грн у 2021 р. Упродовж 2019-2021 рр. чистий прибуток ТОВ «Укравтозапчастина» збільшився на 103778 тис. грн або на 170,84%.

Здійснено аналіз джерел фінансування оборотних активів підприємства. Так, упродовж 2019-2021 рр. відбулося зростання фінансових ресурсів, які були залучені для фінансування оборотних активів ТОВ «Укравтозапчастина» на 204048 тис. грн або на 44,10%. Збільшення загального обсягу фінансування оборотних активів ТОВ «Укравтозапчастина» відбулося за рахунок зростання власного капіталу, направлено на забезпечення фінансування оборотних активів на 65011 тис. грн або на 155,56%, довгострокових зобов'язань на 2410 тис. грн або на 1,21% та поточних зобов'язань на 136627 тис. грн або на 61,63%.

Проведено оцінку ефективності управління оборотними активами на ТОВ «Укравтозапчастина». За 2019-2021 рр. частка оборотних активів ТОВ «Укравтозапчастина» у загальній сумі усіх активів зменшилася на 3,27%, що пов'язано із одночасним зростанням обсягу оборотних активів на підприємстві на 209679 тис. грн або на 46,00% та чистого прибутку підприємства на 103778 тис. грн або на 17084%. Позитивним моментом у діяльності ТОВ «Укравтозапчастина» стало зростання прибутковості оборотних активів упродовж 201-2021 рр. на 11,40% та збільшення оборотності оборотних активів на 0,43. Упродовж 2019-2021 рр. ТОВ «Укравтозапчастина»

пристатимани помірної політика фінансування оборотних активів. Зміст помірної підходу допускає, що постійна частина оборотних активів фінансується за рахунок власного й довгострокового позикового капіталу, в

той час як короткостроковий позиковий капітал фінансує всю частину змінної частини оборотних активів

Здійснено оптимізацію джерел фінансування оборотних активів. Для

оптимізації джерел фінансування оборотних активів у ТОВ

«Укравтозапчастина» доцільно реалізувати такі напрями як: виявлення

найефективнішого джерела фінансування; визначення оптимального

співвідношення джерел фінансування оборотних активів ТОВ

«Укравтозапчастина»; забезпечення прибутковості модернізації та

будівництва магістральних газопроводів і об'єктів на них; налагодження

взаємовигідних відносин з постачальниками, субпідрядниками та інвесторами

щодо надання товарів, послуг та фінансових ресурсів; забезпечення

безперервного фінансування оборотних активів ТОВ «Укравтозапчастина»;

встановлення та реалізація стратегічних, тактичних та поточних цілей

розширеного відтворення; досягнення та дотримання оптимальних значень

показників фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності ТОВ

«Укравтозапчастина».

Досліджено особливості застосування сучасних технологій в системі

управління оборотними активами на підприємстві. Варто відзначити, що для

ТОВ «Укравтозапчастина» рекомендовано впроваджувати комплекс заходів

щодо підвищення ефективності управління дебіторською заборгованістю,

який включає, по-перше, здійснення операції факторингу на суму дебіторської

заборгованості за товари, роботи і послуги строком до 12 місяців, що

дозволить збільшити суму грошових коштів на рахунках підприємства. По-

друге, необхідно впроваджувати систему надання знижок покупцям за

своєчасну оплату поставленої продукції.

Обгрунтовано напрями формування стратегії управління оборотними

активами ТОВ «Укравтозапчастина». Варто відзначити, що формування

стратегії управління оборотними активами ТОВ «Укравтозапчастина»

забезпечується здатністю моделювати фінансову ситуацію; виявляти

необхідність змін, а також передбачати вектор та характер майбутніх змін;

застосовувати в ході змін надійні інструменти та методи; реалізувати задуману стратегію, отримавши бажаний результат. Безперечно, вдалий варіант полягає в тому, щоб, добре розуміючи теоретичні основи та механізми управління оборотними активами, вміти їх адаптувати до особливостей ТОВ «Укравтозапчастина», зберігаючи при цьому суть завдань, що вирішуються.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

НУБІП України

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. Ст. 144.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

НУБІП України

2. Податковий кодекс України від 02.12.2012 № 2755-VI. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2013. № 13-14, № 15-16, № 17. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

3. Про затвердження Національного положення (стандарту)

бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL:

<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

4. Власова Н. О. Ефективність політики фінансування оборотних активів

підприємств торгівлі: монографія. Харків: ХДУХТ, 2018. 267 с.

НУБІП України

5. Гаватюк Л. С., Захарчук І. О. Теоретичні аспекти сутності управління оборотними активами підприємства. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2017. № 6 (11), С. 107-110.

6. Гаватюк Л. С., Захарчук І. О. Теоретичні аспекти сутності управління

оборотними активами підприємства. Східна Європа: економіка, бізнес та управління, 2017, 6(11), 107-110.

7. Голубко А. І. Управління оборотними активами підприємства.

Матеріали XLVII наук.-тех. кон. підрозділів ВНТУ, м. Вінниця, 14-23 березня 2018 р. Вінниця. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/all-fm-2018/paper/view/4521>

8. Гречко А.В., Марченко В.М., Кузьмінська Н.Л., Кривда О.В.

Дипломне проектування: написання, оформлення та захист атестаційних робіт для здобувачів вищої освіти: навч. посіб. для студ. Київ: КПІ ім. Ігоря

Сікорського, 2020. 21 с.

НУБІП України

9. Гринюк І. М. Економічна сутність оборотних активів та їх типологія. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific EJournal*, 2016, vol. 2, 4, pp. 64-74.

10. Данилків Х., Гембарська Н. Управління оборотним капіталом та джерела його фінансування. Національний університет «Львівська політехніка». 2022. Вип. 6. № 1. С. 81-93.

11. Даньків Й. Я., Остап'юк М. Я. Бухгалтерський облік: підручник. Київ: Знання, 2017. 469 с.

12. Дехтяр Н. А., Дейнека О. В., Голик Д. В. Оптимізація структури оборотних активів підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2018. Випуск 1 (12). С. 289-293.

13. Домбровська Н. Р. Економічна квітесенція та класифікація оборотних активів підприємства. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Випуск 17. С. 812-825.

14. Донін Є. О. Особливості сучасних підходів щодо специфіки класифікації оборотних активів підприємства. *Економіка і організація управління*. 2018. № 1 (29). С. 75-85.

15. Дороніна М. С., Мартюшева Л. С. Управління рухом оборотного капіталу підприємства: монографія. Харків: ХНАДУ, 2019. 197 с.

16. Економіка підприємства: підручник; за заг. та наук. ред. П. О. Швиданенко. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: КНЕУ, 2018. 551 с.

17. Заварзіна Т. В. Удосконалення класифікації джерел фінансування інноваційного розвитку підприємств торгівлі: Інвестиції: практика та досвід: наук.-практ. журн.: Київ, 2021. С. 61-65.

18. Канцелал Н. Ю., Клімович І. М., Ганіч В. П. Окремі питання управління оборотними активами підприємства. *Економіка та держава*. 2019. № 11. С. 103-107.

19. Кігель В. Р. Методи і моделі підтримки прийняття рішень у ринковій економіці: монографія. К.: ЦУЛ, 2020. 202 с.

20. Ковальчук Н. О. Узагальнення та систематизація наукових підходів до визначення поняття «активи». URL: [http://chtcj-knueciv.ua/herald_ru/content/download/archive/2011/V3/NIV-2011-V3_5.pdf](http://chtcj.knueciv.ua/herald_ru/content/download/archive/2011/V3/NIV-2011-V3_5.pdf)

21. Коваленко О. В., Отечко Ю. С. Підвищення ефективності формування і використання оборотного капіталу підприємства. Інфраструктура ринку. 2016. Вип. 1. С. 133-139.

22. Кодацький В. П. Шляхи ефективного управління оборотними активами промислових підприємств. Актуальні проблеми економіки. 2010. № 4. С. 271-274.

23. Колодізев О., Азізова К. Управління оборотними активами промислових підприємств: сучасні підходи. Економіка та суспільство. 2021. № 23. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/310/297>

24. Кондратюк С. Я. Ефективність формування та використання активів підприємства. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/12/357.pdf>

25. Кошельок Г. В., Малишко В. С., Малишова І. П. Факторний аналіз ефективності використання оборотних коштів підприємства. Проблеми системного підходу в економіці. 2018. Вип. 5, С. 67-72.

26. Крамаренко В. І., Холод Б. І. та ін. Управління ресурсами підприємства: навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 288 с.

27. Купріна Н. М., Тофаніло О. А., Котобан Т. О., Скіпор Р. Є. Особливості аналізу оборотних активів підприємства в сучасних умовах. Food Industry Economics. 2018. № 10 (4). URL: <https://doi.org/10.15673/food.v10i4.1131>

28. Кучменко В. О. Управління структурою оборотних активів на основі функціональної моделі оптимізації структури капіталу. Економічний вісник університету. 2017. Вип. 35(1). С. 46-53.

29. Лишиленко О. В. Фінансовий облік: підручник. Київ: Вид-во «Центр навчальної літератури», 2017. 556 с.

30. Ляшко І. О. Діалогові процедури багатокритеріальної оптимізації: Навч. посібник, 2015. 75 с.

31. Малярець Л. М. Міненкова О. В. Вирішення проблем багатокритеріальності в оцінці діяльності підприємства на основі методів багато критеріальної оптимізації, 2017. URL:

https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2017-1_0-pages-421_427.pdf

32. Маринович О. О., Шухмани В. А. Основні стратегії фінансування оборотних активів підприємства. Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 № 975).

URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6854>

33. Мартиненко В.П. Прогресивні підходи до управління оборотними активами підприємств. Сучасні проблеми економіки і підприємництва. 2016. № 18. С. 225–229.

34. Мордань Є. Ю., Сумченко А. О. Методичний підхід до побудови системи управління оборотними активами підприємства. Вісник СумДУ. Серія «Економіка». 2019. № 4. С. 24-34.

35. Морозов О. О. Багатокритеріальна оптимізація складних організаційно-технічних систем за умови невизначеності інформації. Системи обробки інформації. 2021. № 1 С. 36-40.

36. Павлова Г.Є., Приходько І.П., Тютюнник Я.В. Облікове забезпечення операцій з надходження та використання оборотних активів. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2018. Вип. 20 (2). С. 147–150.

37. Пан Л. В. Управління обіговими коштами підприємницьких структур. Фінанси України, 2020. № 6. С. 96-99.

38. Пельтек Л. В. Писаренко С.М. Методологічні аспекти формування системи управління оборотними активами підприємства. Вісник Запорізького національного університету Сер. Економічні науки. 2021. № 1(5). С.43-49

39. Польова О. Л., Жмурко Л. Ю. Система управління оборотним капіталом підприємства. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки. 2016. Вип. 21(2). С. 92-95

40. Риллев С.В. Роль політики управління оборотними активами в системі фінансового менеджменту підприємства. Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту Сер.: Економічні науки. 2019. № 4. С. 311-319

41. Севрук Є. М. Оцінка ефективності фінансування оборотних активів на підприємствах торгівлі України. Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. 2016. № 4 (1). С. 126-130

42. Фабіянська В. Ю., Сverdolenko I. Ю. Удосконалення обліку та аудиту оборотних активів. URL: [http://esnof.2017.12\(1\).47%20\(2\).pdf](http://esnof.2017.12(1).47%20(2).pdf)

43. Філімоненков О. С. Оптимізація Структури оборотного капіталу підприємства. Регіональна економіка. 2018. № 4. С. 24-30.

44. Шарова С.В. Оборотні активи та їх місце в фінансово-економічному механізмі управління підприємством : Сучасна економічна наука: теорія і практика : матеріали VII всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 15 листопада 2017 р., Полтава : ПолтНТУ, 2017. 209 с.

45. Швець Ю. О. Вплив чинників зовнішнього та внутрішнього середовища на ефективність стратегічного управління оборотними коштами підприємств машинобудування. Вісник Запорізького національного університету Сер.: Економічні науки. 2016. С. 26-36.

46. Юрчишена Л. В., Кречко О. С. Макроекономічний аналіз фінансування оборотних активів промислових підприємств України. Бізнес Інформ. 2020. № 11. С. 337-346.

47. Danylkiv K., Gorbova K., Nembarska N., Trynchuk V., Paida Y., Havran V. Methods of economic evaluation of concession project effectiveness. Montenegrin Journal of Economics, 2020. Vol. 16, no. 4, P. 67-84

48. Popova N., Kataiev A., Nevertii A., Kryvoruchko O., Skrynkovskyy R. (2021). Marketing aspects of innovative development of business organizations in

the sphere of production, trade, transport, and logistics in VUCA conditions.

Estudios de Economía Aplicada. 2020. № 38(3), P. 1-14.

49. Prokhorova V., Bozhanova O., Putro A., Dalyk V., Yukhman Ya. &

Azizova K. Complex-system approach to multicriteria assessment of sustainable development of industrial enterprises. IOP Conference Series: Earth and

Environmental Science. 2021. № 628 (1). URL: [https://doi.org/10.1088/1755-](https://doi.org/10.1088/1755-1315/628/1/012011)

[1315/628/1/012011](https://doi.org/10.1088/1755-1315/628/1/012011)

50. Офіційний сайт ТОВ «Укравтозапчастина». URL: <http://uaz-upi.com>

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ДОДАТКИ

Додаток А

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2020 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	674	499	0
первісна вартість	1001	2141	2447	0
накопичена амортизація	1002	1467	1948	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0	0
Основні засоби:	1010	162216	175456	0
первісна вартість	1011	283353	320012	0
знос	1012	121137	144556	0
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	6102	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	136	0	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом I	1095	165729	182421	0
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	133603	104155	0
Виробничі запаси	1101	106045	56680	0
Незавершене виробництво	1102	2806	3885	0
Готова продукція	1103	10353	43338	0
Товари	1104	14399	1252	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	155329	212497	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130	3884	3675	0
за виданими авансами	1135	51	951	0
з бюджетом	1136	0	902	0

з нарахованих доходів	1140	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1143	137340	151493	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	5772	5351	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	17455	34704	0
Готівка	1166	15	396	0
Рахунки в банках	1167	17440	34308	0
Витрати майбутніх періодів	1170	1161	419	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	8133	7967	0
Усього за розділом II	1195	462728	521212	0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	628457	703633	0

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3797	3797	0
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	4395	4395	0
Додатковий капітал	1410	0	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	2000	2000	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	197328	226316	0
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	207520	236508	0
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відетровані податкові зобов'язання	1500	0	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	199260	207018	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0

резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітнього періоду)	1531	0	0	0
резерв витків або резерв належних виплат; (на початок звітнього періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітнього періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітнього періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти:	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	199260	207018	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	35341	0	0
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	69502	72125	0
за розрахунками з бюджетом	1620	17237	11435	0
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	1002	351	0
за розрахунками з оплати праці	1630	1916	2047	0
за одержаними авансами	1635	0	0	0
за розрахунками з учасниками із внутрішніх розрахунків	1640	0	601	0
із внутрішніх розрахунків	1645	90942	162248	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	4321	4969	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	1416	6131	0
Усього за розділом III	1695	221677	260107	0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	628457	703633	0

НУБІП України

НУБІП України

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2020 рік**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2024684	1659649
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1521831)	(1271181)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	502853	388468
Валовий: збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	4568	6358
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	(0)	(0)
Адміністративні витрати	2130	(18457)	(15462)
Витрати на збут	2150	(268928)	(210096)
Інші операційні витрати	2180	(13132)	(22021)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	206904	147247
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	4289	2941
Інші доходи	2240	792	4537

Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(53774)	(60484)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(152)	(18797)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	158059	75444
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	28428	14699
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	129631	60745
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	(0)	(0)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	129631	60745

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	1409205	152828
Витрати на оплату праці	2505	61650	52692
Відрахування на соціальні заходи	2510	13480	18281
Амортизація	2515	26299	28154
Інші операційні витрати	2520	253166	198611
Разом	2550	1763800	1450566

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	361592	361592
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	361592	361592

Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	358.499	167.994
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	358.499	167.994
Дивіденди на одну просту акцію	2650	278.332	0

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2021 р.**

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	499	2498	0
первісна вартість	1001	2447	4587	0
накопичена амортизація	1002	1948	2089	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0	0
Основні засоби:	1010	175456	214122	0
первісна вартість	1011	320012	384869	0
знос	1012	144556	170747	0
Інвестиційна нерухомість:	1013	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції, які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	6102	77225	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом I	1095	182421	294181	0
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	104155	122105	0
Виробничі запаси	1101	56680	51510	0
Незавершене виробництво	1102	3885	4279	0
Готова продукція	1103	42338	64448	0
Товари	1104	1252	1868	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестрашування	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	212497	285378	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	3675	8154	0
з бюджетом	1133	951	24	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	902	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	0	0

із внутрішніх розрахунків	1145	151493	233296	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	5351	418	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	34704	13430	0
Готівка	1166	396	14	0
Рахунки в банках	1167	0	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	419	884	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	7967	3087	0
Усього за розділом II	1195	521212	666776	0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	703633	960957	0

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3797	3797	0
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	0	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	232711	397186	0
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	236508	400983	0
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	207018	201670	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0

Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітнього періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітнього періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітнього періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітнього періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти:	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	207018	201670	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	0	75964	0
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість:	1610	0	0	0
за довгостроковими зобов'язаннями				
за товари, роботи, послуги	1615	72125	116092	0
за розрахунками з бюджетом	1620	11433	11153	0
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	8733	0
за розрахунками зі страхування	1625	551	841	0
за розрахунками з оплати праці	1630	2047	2918	0
за одержаними авансами	1635	0	0	0
за розрахунками з учасниками	1640	601	594	0
із внутрішніх розрахунків	1645	162248	124334	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	4969	5976	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	6131	20432	0
Усього за розділом III	1695	260107	358304	0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	703633	960957	0

НУБІП України

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2021 рік**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2706103	2024684
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2052854)	(1521831)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	653249	502853
Валовий: збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	3220	4568
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	(0)	(0)
Адміністративні витрати	2130	(22668)	(18457)
Витрати на збут	2150	(363425)	(268928)
Інші операційні витрати	2180	(10940)	(13132)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	259436	206904
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	3382	4289
Інші доходи	2240	619	792
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(62046)	(53774)
Витрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(688)	(152)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	200703	158059

Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	36180	28428
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	164523	129631
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	(0)	(0)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	164523	129631

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	1763122	1409205
Витрати на оплату праці	2505	74980	61650
Відрахування на соціальні заходи	2510	16408	13480
Амортизація	2515	27668	26299
Інші операційні витрати	2520	343004	253166
Разом	2550	2226082	1763800

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	361592	361592
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	361592	361592
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0	0
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0	0
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

НУБІП України